

VEZETŐI *elemzés*

VEZETÉS ELEMZÉSE A BANK VAGYONI, PÉNZÜGYI HELYZETÉNEK ALAKULÁSÁRÓL*

TŐKEELLÁTOTSÁG, TŐKEMEGFELELÉS

Az OTP Bank tőkeellátottsága 2002 folyamán tovább javult. A saját tőke a 2001. december 31-i 158,5 Mrd Ft-ról 205,8 Mrd Ft-ra, 29,9%-kal, a mérlegfőösszeg növekedési ütemét jelentősen meghaladóan nőtt. Ennek következtében a saját tőkének a mérlegfőösszeghez viszonyított aránya a 2001. év végi 7,45%-ról 8,61%-ra emelkedett.

SAJÁT TŐKE ALAKULÁSA

	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Jegyzett tőke	28.000	17,7%	28.000	13,6%	0	0,0%
Tőketartalék	52	0,0%	52	0,0%	0	0,0%
Eredménytartalék	55.981	35,3%	84.261	40,9%	28.280	50,5%
Lekötött tartalék	17.750	11,2%	16.883	8,2%	- 867	- 4,9%
Általános tartalék	29.450	18,6%	34.169	16,6%	4.719	16,0%
Mérleg szerinti eredmény	27.283	17,2%	42.478	20,7%	15.195	55,7%
SAJÁT TŐKE	158.516	100,0%	205.843	100,0%	47.327	29,9%

A saját tőke elemei közül a jegyzett tőke 2002 során sem változott. A Bank saját forrásainak gyarapodásához legnagyobb mértékben a folyó évi mérleg szerinti eredmény és az általános tartalék növekedése járult hozzá. A saját tőke 47,3 Mrd Ft-os növekedéséből 42,5 Mrd Ft a Bank tárgyévi mérleg szerinti eredménye, 4,7 Mrd Ft pedig az általános tartalék gyarapodásából adódik. A Bank már 1994 folyamán teljes mértékben feltöltötte a magyar számviteli szabályok által előírt általános tartalék szintet és 2002-ben is teljes mértékben eleget tett a törvényben meghatározott tartalékolási kötelezettségeinek. Az 1 darab 100 Ft-os névértékű részvényre jutó saját tőke 735,2 Ft volt 2002. december 31-én.

A Bank tőkemegfelelési mutatója a 2001. év végi 14,11%-ról 2002. december 31-re 13,43%-ra csökkent, azonban értéke így is jelentősen meghaladta a Hitelintézeti törvényben előírt 8%-os mértéket.

A mutató értékének csökkenésében a Bank hitelezési és mérlegen kívüli aktivitásának jelentős növekedése játszott a fő szerepet. Ezt mutatja a kockázattal súlyozott eszközök 30,5%-os növekedése, amely meghaladta a szavatoló tőke 24,1%-os növekedését.

* Auditált magyar számviteli szabályok szerinti beszámoló alapján

Megjegyzés: az elemzésben szereplő táblázatok adatai kerekítés miatt nem minden esetben egyeznek meg a részadatok összegével, illetve emiatt a különböző táblázatok azonos tartalmú adatai sem mutatnak feltétlen egyezést.

VEZETŐI ELEMZÉS

TŐKEMEGFELELÉSI MUTATÓ LEVEZETÉSE*

	2001. dec. 31. millió Ft	2002. dec. 31. millió Ft	Változás millió Ft	%
I. Alapvető tőkeelemek	169.446	220.097	50.651	29,9%
A) jegyzett tőke	28.000	28.000	0	0,0%
B) tőketartalék	52	52	0	0,0%
C) eredménytartalék	55.981	84.261	28.280	50,5%
D) lekötött tartalék	17.750	16.883	- 867	- 4,9%
E) általános tartalék	29.450	34.169	4.719	16,0%
F) általános kockázati céltartalék	10.930	14.254	3.324	30,4%
G) mérleg szerinti eredmény	27.283	42.478	15.195	55,7%
II. Az alapvető tőke módosítása	31.583	33.242	1.659	5,3%
A) jegyzett tőke be nem fizetett összege	-	-	-	-
B) immateriális javak levonandó része bérleti jogok nélkül	11.866	13.793	1.927	16,2%
C) visszavásárolt saját részvény	17.750	16.883	- 867	- 4,9%
D) általános kockázati céltartalék adótartalma	1.967	2.566	599	30,5%
III. Alapvető tőke (I–II.)	137.863	186.855	48.992	35,5%
IV. Járulékos tőke	12.376	9.204	- 3.172	- 25,6%
V. Módosítandó szavatoló tőke (III+IV.)	150.239	196.059	45.820	30,5%
VI. Tőkemódosítások pénzügyi intézményi, biztosítói, befektetési vállalkozási befektetések miatt	14.555	31.250	16.695	114,7%
VII. Prudenciális előírásokhoz tartozó szavatoló tőke (V–VI.)	135.684	164.809	29.125	21,5%
VIII. Limittúllépések és országgockázat tőkekövetelménye	11.475	8.730	- 2.745	- 23,9%
IX. Pénzügyi és befektetési szolgáltatás fedezetére szolgáló szavatoló tőke (VII–VIII.)	124.209	156.079	31.870	25,7%
X. Kereskedési könyvre és devizaárfolyamra tőke	1.320	3.523	2.203	166,9%
XI. Szavatoló tőke a TMM-hez (IX–X.)	122.889	152.556	29.667	24,1%
XII. Korrigált mérlegfőösszeg	870.968	1.136.200	265.232	30,5%
XIII. Tőkemegfelelési mutató	14,11%	13,43%		

A tőkemegfelelési mutató számlálójának számításánál figyelembe vett tényezők közül az alapvető tőkeelemek állománya 29,9%-kal emelkedett 2002 során, míg a szabályozás szerint az alapvető tőke meghatározásához figyelembe veendő módosító tényezők növekedése ennél kisebb, 5,3% volt. Így a Bank alapvető tőkéje 35,5%-kal nőtt 2002-ben, a járulékos tőke pedig – a forint erősödése és az alárendelt kölcsöntőke (a tőkemegfelelés számítása szempontjából) amortizációja miatt – 25,6%-kal csökkent. A módosítandó szavatoló tőke 196,1 Mrd Ft volt 2002 végén, ami 30,5%-kal haladta meg az előző évi értéket. A módosító tényezők közül a pénzügyi intézményi, biztosítói, befektetési vállalkozási befektetések 16,7 Mrd Ft-tal, 114,7%-kal növekedett, a Hpt. szerinti limittúllépések és országgockázat tőkével fedezendő összege 2,7 Mrd Ft-tal, 23,9%-kal csökkent az év során. Így a pénzügyi és befektetési szolgáltatás fedezetére szolgáló szavatoló tőke 156,1 Mrd Ft-ot ért el év végén (25,7%-os növekedés), amelyből 3.523 millió Ft a kereskedési könyv és a devizaárfolyam kockázat fedezetére szolgált. A Bank tőkemegfelelési mutató számításához figyelembe vehető szavatoló tőkéje 152,6 Mrd Ft-ot ért el 2002 végén, amely 29,7 Mrd Ft-tal, 24,1%-kal haladja meg az előző évi értéket.

A súlyozott eszközérték (korrigált mérlegfőösszeg) növekményének 83,8%-a a mérlegtételek, 16,2%-a a mérlegen kívüli tételek súlyozott értékének változásából adódik.

A mérlegtételek súlyozott értéke 29,9%-kal, 222,2 Mrd Ft-tal, 964,5 Mrd Ft-ra nőtt az összes eszköz 12,4%-os növekedése mellett annak következtében, hogy az eszközállomány szerkezetében – az ügyfélkihelyezések arányának növekedésével összefüggően – kismértékű elmozdulás történt a nagyobb kockázati súlyozású kihelyezések felé. A mérlegen kívüli tételek, függő és jövőbeni kötelezettségek korrigált mérlegfőösszeg számításánál figyelembe vett súlyozott értéke 43,0 Mrd Ft-tal, 33,4%-kal növekedett. A változás mögött a függő kötelezettségek (elsősorban a hitelkeret igénybe nem vett része miatt fennálló kötelezettségek) növekedése áll.

VEZETŐI ELEMZÉS

JÖVEDELEMSTRUKTÚRA, JÖVEDELMEZŐSÉG

A Bank adózás előtti eredménye az előző évi 47,4 Mrd Ft-ról 22,6%-kal, 58,1 Mrd Ft-ra nőtt. Az összes bevétel 167,2 Mrd Ft-ot ért el 2002-ben, ami az előző évinél 18,5%-kal több. Ez a nettó kamatbevétel 4,4%-os, a nem kamatjellegű bevételek 50,7%-os növekedése mellett következett be. A nem kamatjellegű kiadásoknak az összes bevételnél lényegesen alacsonyabb, 12,1%-os emelkedése vezetett az üzleti eredmény 28,1%-os bővüléséhez. Az üzleti eredmény 15,7 Mrd Ft-os, valamint az összes céltartalékképzés, értékvesztés és hitelezési veszteség 5,0 Mrd Ft-os növekedése eredményeként az adózás előtti eredmény 10,7 Mrd Ft-tal, 22,6%-kal haladta meg az előző évit.

Az összes jövedelem alakulását és szerkezetét a következő táblázat mutatja be:

JÖVEDELEMELEMEK ALAKULÁSA*

	2001. év		2002. év		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Nettó kamatbevétel	98.342	69,7%	102.715	61,4%	4.373	4,4%
Összes kamatbevétel	193.802		188.780		- 5.022	- 2,6%
Összes kamatkiadás	95.460		86.065		- 9.395	- 9,8%
Nem kamatjellegű bevételek	42.775	30,3%	64.447	38,6%	21.672	50,7%
Nettó díjak és jutalékok	40.022	28,4%	56.846	34,0%	16.824	42,0%
Értékpapír-forgalmazás nettó árfolyam eredménye	- 1.642	- 1,2%	- 617	- 0,4%	1.025	-
Devizakereskedelem nettó árfolyam eredménye	2.999	2,1%	3.552	2,1%	553	18,4%
Ingatlanforgalmazás eredménye	- 168	- 0,1%	22	0,0%	190	-
Egyéb nem kamatjellegű bevétel	1.564	1,1%	4.644	2,8%	3.080	196,9%
Összes bevétel	141.117	100,0%	167.162	100,0%	26.045	18,5%
Nem kamatjellegű kiadások	85.214	60,4%	95.557	57,2%	10.343	12,1%
Üzleti eredmény	55.903	39,6%	71.605	42,8%	15.702	28,1%
Céltartalékképzés, értékvesztés és hitelezési veszteség	8.534	6,0%	13.523	8,1%	4.989	58,5%
Adózás előtti eredmény	47.369	33,6%	58.082	34,7%	10.713	22,6%
Adófizetési kötelezettség	8.971	6,4%	10.885	6,5%	1.914	21,3%
Adózott eredmény	38.398	27,2%	47.197	28,2%	8.799	22,9%

* A Magyar Számviteli Szabályoktól kissé eltérő szerkezetben

A Bank adózott eredménye 2002-ben – az előző évinél alacsonyabb mértékű, 18,7%-os effektív adófizetési kötelezettség mellett – 22,9%-kal, 38,4 Mrd Ft-ról 47,2 Mrd Ft-ra nőtt.

Az összes bevétel növekedésén belül a különböző jövedelemelemek eltérően alakultak. A nettó kamatbevétel részaránya az összes bevételen belül csökkent, 69,7%-ról 61,4%-ra, a nem kamatjellegű bevételek részaránya – e bevételek dinamikus növekedése következtében – 30,3%-ról 38,6%-ra emelkedett.

A Bank nettó kamatbevétele 2002-ben 102,7 Mrd Ft volt, 4,4 Mrd Ft-os növekedése 188,8 Mrd Ft-os kamatbevétel (2,6%-os csökkenés) és 86,1 Mrd Ft-os kamatkiadás (9,8%-os csökkenés) eredményeként alakult ki.

VEZETŐI ELEMZÉS

KAMATBEVÉTELEK ÉS -KIADÁSOK ALAKULÁSA, SZERKEZETE

	2001		2002		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Kamatbevétel						
bankközi számlákról	46.885	24,2%	35.128	18,6%	- 11.757	- 25,1%
lakossági számlákról	43.488	22,4%	51.898	27,5%	8.410	19,3%
vállalkozások számláiról	42.960	22,2%	47.865	25,4%	4.905	11,4%
önkormányzati számlákról	5.830	3,0%	6.152	3,3%	322	5,5%
értékpapírokból	50.189	25,9%	42.879	22,7%	- 7.310	- 14,6%
kötelező tartalékból	4.450	2,3%	4.858	2,6%	408	9,2%
Összes kamatbevétel	193.802	100,0%	188.780	100,0%	- 5.022	- 2,6%
Kamatkiadás						
bankközi számlákra	3.456	3,6%	4.087	4,7%	631	18,3%
lakossági számlákra	74.780	78,3%	65.656	76,3%	- 9.124	- 12,2%
vállalkozások számláira	8.397	8,8%	9.168	10,7%	771	9,2%
önkormányzati számlákra	5.959	6,2%	5.476	6,4%	- 483	- 8,1%
értékpapírokra	1.476	1,5%	714	0,8%	- 762	- 51,6%
alárendelt kölcsöntőkére	1.392	1,5%	964	1,1%	- 428	- 30,7%
Összes kamatkiadás	95.460	100,0%	86.065	100,0%	- 9.395	- 9,8%
Nettó kamatbevétel	98.342		102.715		4.373	4,4%

A bankközi számlákról elért **kamatbevétel** – a swap ügyletek 6,3 Mrd Ft-tal növekvő eredménye mellett – 25,1%-kal csökkent az átlagos kihelyezés 15,6%-os csökkenése, és a bankközi kamatszint 104 bázispontos csökkenése következtében. (A swap ügyletek eredménye nélkül a csökkenés 40,6%.) Ennek eredményeként e kamatbevételek aránya a teljes kamatbevételből 18,6%-ra mérséklődött. Az 51,8%-kal magasabb átlagos állomány következtében, a jelentős, 4%-pontot meghaladó hozamcsökkenés ellenére 19,3%-kal növekedtek a lakossági számlákról származó kamatbevételek, arányuk a teljes kamatbevételből 27,5%-ra emelkedett. A vállalkozói és önkormányzati hitelezés 30%-ot meghaladó bővülése hatására 11,4, illetve 5,5%-kal növekedtek az ezen kihelyezésekből származó kamatbevételek, arányuk az összes kamatbevételen belül 25,4%-ot, illetve 3,3%-ot ért el. A 2001. évihez viszonyítva 14,6%-kal, több mint 7 Mrd Ft-tal csökkentek az értékpapírok után kapott kamatok, tükrözve az átlagállomány és a hozamok csökkenő tendenciájának hatását. Az értékpapírok után kapott kamatok a teljes kamatbevétel 22,7%-át képviselték. 2002-ben a teljes átlagos kamatozó forint és deviza eszközállomány hozama 9,69%-ot ért el, ami 124 bázisponttal kevesebb, mint 2001-ben.

A **kamatkiadások** – a bankközi és a vállalkozói számlákat kivéve – minden számlacsoport esetében csökkentek. A vállalkozói számlákra fizetett kamatok a jelentős, 25%-ot meghaladó átlagállomány növekedés hatására 9,2%-kal növekedtek. A bankközi számlákra fizetett kamatok elsősorban a forint kötelezettségek növekedése miatt 18,3%-kal magasabbak voltak, mint az előző évben, amihez hozzájárult a swap ügyletek volumenének növekedése miatt az itt elszámolt veszteség növekedése is. A legnagyobb mértékben az értékpapírforrásokra és a lakossági számlákra fizetett kamatok csökkentek (51,6%-kal, illetve 12,2%-kal). Az önkormányzati forrásokkal kapcsolatos kamatkiadások 8,1%-kal mérséklődtek az átlagállomány 21,5%-os bővülése mellett. A lakossági forrásokra fizetett kamatok részesedése az összes kamatkiadásban a forrásszerkezetnek megfelelően 76,3% volt. A teljes átlagos kamatozó forint és devizaforrásokra vonatkoztatott forrásköltség 2002-ben 4,54% volt, 1 százalékponttal kevesebb, mint 2001-ben.

A teljes átlagos kamatozó eszköz és forrás állományra vetített **kamatkülönbözet** 5,15% volt, 24 bázisponttal alacsonyabb, mint 2001-ben, míg az átlagos mérlegfőösszeg alapján számított **kamatmarzs** 4,70% volt, 38 bázisponttal alacsonyabb, mint 2001-ben.

VEZETŐI ELEMZÉS

AZ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÁTLAGOS KAMATOZÁSA

	2001		2002	
	Átlagállomány millió Ft	Kamatozás	Átlagállomány millió Ft	Kamatozás
<i>Eszközök:</i>				
Bankközi kihelyezések	508.061	9,23%	428.755	8,19%
Lakossági kihelyezések	205.376	21,17%	311.817	16,64%
Vállalkozói kihelyezések	420.201	10,22%	554.470	8,63%
Önkormányzati kihelyezések	48.481	12,03%	63.921	9,62%
Értékpapírok	482.703	10,40%	483.683	8,87%
Kötelező tartalék	108.580	4,10%	106.320	4,57%
<i>Kamatkozó eszközök összesen</i>	<i>1.773.402</i>	<i>10,93%</i>	<i>1.948.966</i>	<i>9,69%</i>
Nem kamatozó eszközök	163.501	–	238.094	–
Eszközök összesen:	1.936.903	10,01%	2.187.060	8,63%
<i>Források:</i>				
Bankközi források	37.303	9,26%	35.614	11,48%
Lakossági források	1.327.197	5,63%	1.429.162	4,59%
Vállalkozói források	234.584	3,58%	293.715	3,12%
Önkormányzati források	91.181	6,54%	110.772	4,94%
Értékpapír források	17.187	8,59%	11.240	6,35%
Alárendelt kölcsöntőke	17.681	7,87%	16.608	5,80%
<i>Kamatkozó források összesen</i>	<i>1.725.133</i>	<i>5,53%</i>	<i>1.897.111</i>	<i>4,54%</i>
Nem kamatozó források	211.770	–	289.949	–
Források összesen:	1.936.903	4,93%	2.187.060	3,94%
Kamatkülönbözlet		5,39%		5,15%
Nettó kamatmarzs		5,08%		4,70%

A nettó kamatbevétel változásából a kamatláb változás, illetve az állományváltozás hatását részletesen a következő táblázat mutatja be.

A NETTÓ KAMATBEVÉTEL NÖVEKEDÉSE (CSÖKKENÉSE)*

	Összes nettó változás millió Ft	Kamatszint változásából adódó hatás millió Ft	Állományváltozásból adódó hatás millió Ft
Kamatkozó eszközök			
Bankközi kihelyezések	– 11.757	– 4.916	– 6.841
Lakossági kihelyezések	8.410	– 10.715	19.125
Vállalkozói kihelyezések	4.905	– 7.386	12.291
Önkormányzati kihelyezések	322	– 1.307	1.629
Értékpapírok	– 7.310	– 7.412	102
Kötelező tartalék	408	502	– 94
Kamatkozó eszközök összesen:	– 5.022	– 31.233	26.211

*A szerkezetváltozásból eredő hatás (a nettó kamatbevétel 1.723 millió Ft-os csökkenése) a két tényező között arányosítva került felosztásra

VEZETŐI ELEMZÉS

<i>(folytatás az előző oldalról)</i>	Összes nettó változás millió Ft	Kamatszint változásából adóó hatás millió Ft	Állományváltozásból adóó hatás millió Ft
Kamatkozó források			
Bankközi források	631	793	- 162
Lakossági források	- 9.124	- 14.557	5.433
Vállalkozói források	771	- 1.166	1.937
Önkormányzati források	- 483	- 1.617	1.134
Értékpapír források	- 762	- 327	- 435
Alárendelt kölcsöntőke	- 428	- 348	- 80
Kamatkozó források összesen:	- 9.395	- 17.222	7.827
A nettó kamatbevétel változása	4.373	- 14.011	18.384

A nettó kamatbevételt a kamatszint változása 14,0 Mrd Ft-tal csökkentette. A kamatszint változása mind a kamatbevételekre, mind a kamatráfordításokra csökkentőleg hatott, azonban a bevételek kamatszint változásból adódó csökkenése meghaladta a ráfordításokét. Az állományváltozás hatása mind a bevételeket, mind a ráfordításokat jelentősen növelte, összességében a nettó kamatbevételt 18,4 Mrd Ft-tal gyarapította. A kamatozás változása mintegy 73 bázisponttal csökkentette, a volumennövekedés ugyanakkor 26 bázisponttal növelte a marzsot. Az eszköz- és forrásszerkezet változása 9 bázisponttal növelte a marzsot.

A Bank **nem kamatjellegű bevételei** rendkívül dinamikusan, 50,7%-kal, 21,7 Mrd Ft-tal növekedtek 2002-ben, részesedésük az összes bevételből jelentősen, 8,3 százalékponttal növekedett. A nem kamatjellegű bevételek kedvező alakulásában a nettó jutalék jellegű bevételek növekedése játszott a legjelentősebb szerepet, de az egyéb nem kamatjellegű bevételek kedvező változása is hozzájárult.

A nem kamatjellegű bevételek között a **nettó díj- és jutalékbevételek** 16,8 Mrd Ft-tal, 56,8 Mrd Ft-ra növekedtek. Az összes bevételből – a 42,0%-os növekedés eredményeképpen – a 2001. évi 28,4%-kal szemben 34,0%-ot képviseltek a nettó díjak és jutalékok. A kapott díjak és jutalékok 39,2%-kal, míg a fizetett díjak, jutalékok 21,3%-kal voltak magasabbak, mint 2001-ben. A jutalékbevételek között jelentősen, 29,9%-kal nőtt a kártyaüzletág díjbevétele, és meghaladta a 18 Mrd Ft-ot. A 4 Mrd Ft-ot meghaladó díjbevétel növekmény elsősorban a készpénzfelvételi tranzakciós díjak és a kereskedői jutalékok – a forgalom emelkedésével összefüggő – gyarapodásából származik. A hitelezési tevékenység felfutásának köszönhetően kimagasló volt a hitelekhez kapcsolódó jutalékbevételek növekedése (191%). A pénzforgalmi jutalékok növekedése 13,9% volt. A lakossági folyószámla jutalékbevételei 16,2%-kal növekedtek az év során, az egyéb betétekhez kapcsolódó jutalékbevételek ugyanakkor 13,4%-kal csökkentek. Az értékpapír üzletág jutalékbevétele 34,1%-kal volt magasabb 2002-ben, mint a megelőző évben.

Az **értékpapír-forgalmazás nettó árfolyameredménye** 0,6 Mrd Ft veszteséget mutatott szemben a 2001. évi 1,6 Mrd Ft-os veszteséggel. 2002-ben a Bank a Magyar Államkötvényeken 1,1 Mrd Ft árfolyamveszteséget realizált, ebből 0,3 Mrd Ft a kereskedési tevékenységből származott, 0,8 Mrd Ft pedig a névérték feletti áron vásárolt kötvények realizált, illetve elhatárolt prémiuma volt. A külföldi államkötvények árfolyameredménye 0,4 Mrd Ft volt, a Diszkont Kincstárjegyeken, illetve az egyéb belföldi kötvényeken és befektetési jegyeken 0,2 Mrd Ft, illetve 0,1 Mrd Ft árfolyamnyereséget realizált a Bank. Az előző évhez viszonyítva a Magyar Államkötvények árfolyamvesztesége jelentősen, 1,3 Mrd Ft-tal csökkent, a külföldi államkötvények árfolyamnyeresége 0,4 Mrd Ft-tal nőtt. A DKJ árfolyamnyeresége 0,1 Mrd Ft-tal emelkedett, az egyéb belföldi kötvények és befektetési jegyek árfolyamnyeresége pedig 0,2 Mrd Ft-tal csökkent. Összességében az értékpapír forgalmazás 0,6 Mrd Ft árfolyamvesztesége a részvények, részesedések 0,3 Mrd Ft-os árfolyamveszteségéből, a kereskedési tevékenység 0,1 Mrd Ft-os árfolyamnyereségéből, a névérték feletti vásárolt portfólió 0,1 Mrd Ft-os realizált, és - 0,5 Mrd Ft-os elhatárolt prémiumából adódik.

VEZETŐI ELEMZÉS

A **devizakereskedelem** nettó árfolyameredménye 2002-ben 3,6 Mrd Ft volt, amely 18,4%-kal meghaladja az előző évit. Az eszköz forrás tételek átértékelésének vesztesége – az árfolyamok kedvező alakulása miatt – mintegy 1,7 Mrd Ft-tal kevesebb veszteséget okozott a Banknak, ugyanakkor a devizaárfolyam rés 4,8 Mrd Ft-os eredménye 3,3 Mrd Ft-tal kisebb, mint 2001-ben. A valutamarzs 0,9 Mrd Ft-tal, a csekkmarzs 0,1 Mrd Ft-tal növelte a devizakereskedelem nettó árfolyam eredményét, a nem fedezeti határidős ügyleteken 1,5 Mrd Ft vesztesége képződött a Banknak. Az opciós ügyletek eredménye 0,2 Mrd Ft volt. A Bank a forint-deviza swap ügyletek megnövekedett állománya miatt is jelentős mérleg szerinti hosszú pozíciót tartott. A deviza kereskedelem és a swap ügyletek összesített eredménye a 2001. évi 4,6 Mrd Ft-ról 9,5 Mrd Ft-ra növekedett, azaz a swap ügyletek a Bank eredményességét kedvezően befolyásolták.

Az ingatlanforgalmazás nyeresége 22 millió Ft volt, szemben a 2001. évi 168 millió Ft veszteséggel. Az egyéb nem kamatjellegű bevételek jelentősen, az előző évinek mintegy háromszorosára, 4,6 Mrd Ft-ra növekedtek.

A nem kamatjellegű bevételek 2002-ben a nem kamatjellegű kiadások 67,4%-át fedezték szemben a 2001 évi 50,2%-kal.

A Bank **összes bevétele** 167,2 Mrd Ft volt 2002-ben, 26,0 Mrd Ft-tal, 18,5%-kal több, mint 2001-ben. A nettó kamatbevétel változása 4,4 Mrd Ft-tal, míg a nem kamatjellegű bevételek változása 21,7 Mrd Ft-tal növelte az összes bevételt.

Az **összes jövedelem felhasználásának** szerkezete 2002-ben tovább javult. A nem kamatjellegű kiadások az éves átlagos inflációnál nagyobb mértékben, de az összes bevételtől jelentősen elmaradó ütemben, 12,1%-kal növekedtek. A nem kamatjellegű kiadások aránya az összes bevételhez viszonyítva (kiadás/bevétel mutató) 3,2 százalékponttal, 57,2%-ra csökkent. A céltartalékképzés, értékvesztés és hitelezési veszteség 5,0 Mrd Ft-tal növekedett az előző évhez képest, aránya az összes bevételhez viszonyítva 6,0%-ról 8,1%-ra változott.

A nem kamatjellegű kiadásoknak az összes bevételétől elmaradó növekedése, összes bevételhez mért arányának jelentős csökkenése, valamint az összes céltartalékképzés, értékvesztés és hitelezési veszteség összegének növekedése együttes hatására az adózás előtti eredmény összes bevételhez viszonyított aránya 1,1 százalékponttal növekedett, és az összes bevétel 34,7%-át tette ki 2002-ben.

Az egyes jövedelemelemeknek az átlagos mérlegfőösszeghez viszonyított arányát, és annak alakulását a következő táblázat mutatja.

JÖVEDELEMELEMEK AZ ÁTLAGOS MÉRLEGFŐÖSSZEG SZÁZALÉKÁBAN*

	2001		2002	
	millió Ft	%	millió Ft	%
Nettó kamatbevétel	98.342	5,08%	102.715	4,70%
Nettó jutalékbevétel	40.022	2,07%	56.846	2,60%
Nem kamatjellegű kiadások	85.214	4,40%	95.557	4,37%
Céltartalékképzés	8.534	0,44%	13.523	0,62%
Adózás előtti eredmény	47.369	2,45%	58.082	2,66%

*Átlagos mérlegfőösszeg 2001-ben: 1.936,9 Mrd Ft, 2002-ben: 2.187,1 Mrd Ft

A nettó kamatbevételnek az átlagos mérlegfőösszeghez viszonyított aránya, azaz a nettó kamatmarzs 2002-ben 4,70% volt, 38 bázisponttal kisebb, mint az előző évben. Folytatódott a nettó jutalékbevételek arányának növekedése, a 2001. évi 2,07%-ról 2,60%-ra emelkedett. A céltartalékképzés, értékvesztés és hitelezési veszteség átlagos mérlegfőösszeghez viszonyított aránya 0,44%-ról 0,62%-ra emelkedett. A nem kamatjellegű kiadások aránya kismértékben, 4,37%-ra csökkent. E változások együttes hatására az adózás előtti eredmény átlagos mérlegfőösszeghez viszonyított aránya számottevően növekedett.

VEZETŐI ELEMZÉS

A Bank átlagos eszközarányos megtérülése (ROAA) 2,09%, az átlagos saját tőke arányos megtérülése (ROAE) **25,9%** lett (2001-ben 1,89%, illetve 26,9%). A reál saját tőke arányos megtérülés¹ 20,6%-ot tett ki a 2001. évi 17,7%-kal szemben. 2002-ben az **egy törzsrészvényre jutó hízítatlan eredmény**² (EPS) 178,98 forint, hízítotlan³ 168,56 forint, 22,8%-kal, illetve 22,9%-kal több, mint a 2001. évben.

KÖLTSÉGGAZDÁLKODÁS

A Bank nem kamatjellegű kiadásai 95,6 Mrd Ft-ot tettek ki, amely 12,1%-kal haladja meg az előző évi értéket. A növekedés – a különböző számítástechnikai és hálózati fejlesztések miatt megnövekedett kiadások következtében – meghaladta az infláció mértékét, azonban jelentősen elmaradt a bevételek növekedésétől.

A BANK NEM KAMATJELLEGŰ KIADÁSAINAK ALAKULÁSA

	2001		2002		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Személyi jellegű ráfordítások	32.551	38,2%	37.571	39,3%	5.020	15,4%
Értécsökkenési leírás	11.129	13,1%	11.088	11,6%	- 41	- 0,4%
Egyéb igazgatási költségek	27.512	32,3%	31.636	33,1%	4.124	15,0%
Egyéb nem kamatjellegű ráfordítások	14.022	16,4%	15.263	16,0%	1.241	8,9%
Nem kamatjellegű kiadások összesen	85.214	100,0%	95.557	100,0%	10.343	12,1%

A nem kamatjellegű kiadásokon belül a legnagyobb arányt (39,3%) a **személyi jellegű ráfordítások** képviselték. 2002-ben a Bank személyi jellegű ráfordításai 15,4%-kal növekedtek, így az összes nem kamatjellegű kiadásokon belüli részarányuk 1,1 százalékponttal emelkedett. Ebben a dolgozói bérek év eleji átlagosan 10%-os emelése mellett a létszámnövekedés, valamint az opciós és bónusz részvény program költségei játszottak szerepet. A Bank összes bevételének 22,5%-át fordította személyi jellegű kiadásokra, a 2001. évi 23,1%-kal szemben.

AZ OTP BANK RT. ALKALMAZOTTAINAK LÉTSZÁMA (FŐ)

	Zárólétszám		Átlaglétsszám		Változás		Változás	
	2001	2002	2001	2002	zárólétszám fő	%	átlaglétsszám fő	%
Teljes munkaidős	7.895	8.296	7.792	8.153	401	5,1%	361	4,6%
Részmunkaidős	398	474	396	411	76	19,1%	15	3,8%
Összesen	8.293	8.770	8.188	8.564	477	5,8%	376	4,6%

A Bank összes foglalkoztatottainak létszáma 2002 végén 8.770 fő volt, 477 fővel, 5,8%-kal több, mint egy évvel korábban. Az éves átlagos állományi létszám ugyanakkor 376 fővel, 4,6%-kal nőtt 2002-ben.

LÉTSZÁMHATÉKONYSÁGI MUTATÓK ALAKULÁSA

	2001 millió Ft	2002 millió Ft	Változás %
1 főre jutó			
december 31-i mérlegfőösszeg	256,5	272,5	6,3%
átlagos mérlegfőösszeg	236,6	255,4	8,0%
adózott eredmény	4,7	5,5	17,5%
összes bevétel	17,2	19,5	13,3%
személyi jellegű ráfordítás	4,0	4,4	10,4%

¹ Kiszámítási módja: ROAE mínusz infláció %-a

² Az egy részvényre eső hízítatlan nyereség kiszámítási módja: adózott eredmény/(törzsrészvény-saját részvény).

³ Kiszámítási módja: adózott eredmény / összes törzsrészvény.

VEZETŐI ELEMZÉS

A létszámhatékonyság javulása 2002-ben tovább folytatódott. Az egy főre jutó adózott eredmény 17,5%-kal, az átlagos mérlegfőösszeg 8,0%-kal, a bevétel 13,3%-kal volt magasabb 2002-ben, mint a megelőző évben. Az egy főre jutó személyi jellegű ráfordítások ugyanakkor 10,4%-kal emelkedtek.

A dologi költségelemek közül az **értékcsökkenési leírás** lényegében nem változott (41 millió Ft-tal, 0,4%-kal csökkent). Az egyéb igazgatási költségek (anyag- és anyagjellegű költségek) 15,0%-kal növekedtek 2002-ben, míg az egyéb nem kamatjellegű ráfordítások 8,9%-kal növekedtek.

ESZKÖZ-FORRÁS SZERKEZET

2002. december 31-én az OTP Bank Rt. mérlegfőösszege 2.390,1 Mrd Ft volt, mely 12,4%-os, 263,0 Mrd Ft-os növekedést jelent a 2001. december 31-i 2.127,2 Mrd Ft-hoz képest. A bankszektor egészét tekintve az OTP Bank Rt. rendelkezett a legnagyobb mérlegfőösszeggel, piaci részesedése 22,1%-os volt.

A Bank forrásszerkezete nem változott az év során, továbbra is az ügyfélforrások magas aránya jellemezte. Eszköz oldalon folytatódott az ügyfélkihelyezések aránynövekedése, illetve jelentősen növekedett a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok részesedése a portfólióból, ezzel párhuzamosan mérséklődött a bankközi kihelyezések, az állampapírok és a pénzeszközök részesedése az összes eszközből.

ESZKÖZ-, FORRÁSELEMEK ALAKULÁSA ÉS MEGOSZLÁSA*

	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Pénzeszközök	372.593	17,5%	346.963	14,5%	- 25.630	- 6,9%
MNB elszámolási számla	104.931	4,9%	94.113	3,9%	10.818	- 10,3%
MNB éven belüli kihelyezések	212.500	10,0%	205.000	8,6%	7.500	- 3,5%
Egyéb pénzeszközök	55.162	2,6%	47.850	2,0%	-7.312	13,3%
Állampapírok	481.079	22,6%	401.855	16,8%	- 79.224	- 16,5%
Forgatási célú	136.325	6,4%	111.072	4,6%	- 25.253	- 18,5%
Befektetési célú	344.754	16,2%	290.783	12,2%	- 53.971	- 15,7%
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	17.636	0,8%	153.188	6,4%	135.552	768,6%
Bankközi kihelyezések**	329.948	15,5%	263.320	11,0%	- 66.628	- 20,2%
Ügyfélkihelyezések	769.782	36,2%	951.746	39,8%	181.964	23,6%
Lakossági	258.246	12,1%	329.829	13,8%	71.583	27,7%
Vállalkozói	464.818	21,9%	558.590	23,4%	93.772	20,2%
Önkormányzati	46.718	2,2%	63.327	2,6%	16.609	35,6%
Befektetések	40.455	1,9%	49.361	2,1%	8.906	22,0%
Egyéb	29.890	1,4%	125.393	5,2%	95.503	319,5%
Immateriális javak és tárgyi eszközök	54.246	2,6%	63.679	2,7%	9.433	17,4%
Aktív időbeli elhatárolások	31.529	1,5%	34.615	1,4%	3.086	9,8%
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	2.127.158	100,0%	2.390.120	100,0%	262.962	12,4%

* A mérlegtől részben eltérő szerkezetben elemeztük az eszköz-, forráselemeket.

** Pénzintézeti/hitelintézeti éven belüli és éven túli, és MNB éven túli kihelyezéseket tartalmazza.

VEZETŐI ELEMZÉS

(folytatás az előző oldalról)	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Bankközi források	25.133	1,2%	28.220	1,2%	3.087	12,3%
Ügyfélbetétek	1.811.221	85,1%	2.011.043	84,1%	199.822	11,0%
Lakossági	1.405.642	66,1%	1.523.725	63,8%	118.083	8,4%
Vállalkozói	253.568	11,9%	341.903	14,3%	88.334	34,8%
Önkormányzati	152.011	7,1%	145.415	6,1%	- 6.595	- 4,3%
Értékpapírok	14.864	0,7%	9.419	0,4%	- 5.445	- 36,6%
Céltartalékok	14.598	0,7%	20.974	0,9%	6.376	43,7%
Passzív időbeli elhatárolások	22.288	1,0%	23.108	1,0%	820	3,7%
Egyéb	80.538	3,8%	91.513	3,8%	10.975	13,6%
Saját tőke	158.516	7,5%	205.843	8,6%	47.327	29,9%
FORRÁSOK ÖSSZESEN	2.127.158	100,0%	2.390.120	100,0%	262.962	12,4%

* A mérlegtől részben eltérő szerkezetben elemeztük az eszköz-forrás elemeket.

** Pénzüntézetit/hitelintézetit éven belüli és éven túli és MNB éven túli kihelyezéseket tartalmazza.

ESZKÖZÖK

Pénzeszközök. A Bank pénzeszközeinek állománya – részben a kötelező tartalék szabályozás változásának köszönhetően – csökkent, 2002. december 31-én 25,6 Mrd Ft-tal volt kevesebb az egy évvel korábbinál, így a pénzeszközök részaránya az eszközökön belül 17,5%-ról 14,5%-ra csökkent. A pénzeszközök között az MNB felé történt éven belüli kihelyezések állománya közel 8 Mrd Ft-tal csökkent, részaránya az összes eszközökön belül 10,0%-ról 8,6%-ra mérséklődött. Az MNB elszámolási számla állománya 10,3%-kal, 10,8 Mrd Ft-tal maradt el a 2001. december végétől. Az egyéb pénzeszközök 55,2 Mrd Ft-ról 47,9 Mrd Ft-ra csökkentek.

Állampapírok. A Bank portfóliójában az állampapírok részaránya – köszönhetően az ügyfélkihelyezések és az egyéb hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok aránynövekedésének – 2002. december 31-én a 2001. év végi 22,6%-ról 16,8%-ra mérséklődött. Az állomány a 2001. december 31-ei 481,1 Mrd Ft-ról 2002. december 31-re 401,9 Mrd Ft-ra, 16,5%-kal csökkent. Az állampapír állományon belül a forgatási célú állampapírok állománya 18,5%-kal, 111,1 Mrd Ft-ra csökkent, míg a befektetési célú állampapírok állománya 15,7%-kal, 290,8 Mrd Ft-ra mérséklődött. Ezzel a befektetési célú állampapírok részesedése a teljes állampapír portfólióból kismértékben, 72,4%-ra emelkedett a 2001. évi 71,7%-ról.

ÁLLAMPAPÍRÁLLOMÁNY LEJÁRATÁNAK ÉS SZERKEZETÉNEK ALAKULÁSA

	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Forgatási célú állampapírok						
Diszkont kincstárjegy	26.589	5,5%	17.905	4,5%	- 8.684	- 32,7%
Magyar Államkötvény	87.342	18,2%	82.358	20,5%	- 4.984	- 5,7%
Kamatozó Kincstárjegy	1.318	0,3%	1.911	0,5%	593	45,0%
MNB által kibocsátott kötvény	7.597	1,6%	0	0,0%	- 7.597	- 100,0%
Külföldi államkötvény	4.962	1,0%	2.963	0,7%	- 1.999	- 40,3%
Magy. Közt. által kib. devizakötvény	4.548	0,9%	2.760	0,7%	- 1.788	-
Kincstári Államkötvény	3.969	0,8%	3.175	0,8%	- 794	- 20,0%
Összesen	136.325	28,3%	111.072	27,6%	- 25.253	- 18,5%

VEZETŐI ELEMZÉS

(folytatás az előző oldalról)	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Befektetési célú állampapírok						
Lakásalap fedezeti kötvény	711	0,1%	474	0,1%	- 237	- 33,4%
Magyar Államkötvény, TB kötvény	254.413	52,9%	216.226	53,8%	- 38.187	- 15,0%
Hitelkonszolidációs Államkötvény	17.287	3,6%	17.300	4,3%	13	0,1%
MNB devizakötvény	5.320	1,1%	1.783	0,4%	- 3.537	- 66,5%
MNB kamatozó kötvény	9.816	2,0%	9.816	2,4%	0	-
Magy. Közt. által kib. devizakötvény	2.772	0,6%	2.237	0,6%	- 535	- 19,3%
Kincstári Államkötvény	46.123	9,6%	42.947	10,7%	- 3.176	-
Külföldi államkötvény	8.312	1,7%	0	0,0%	- 8.312	-
Összesen	344.754	71,7%	290.783	72,4%	- 53.971	- 15,7%
Állampapírok összesen	481.079	100,0%	401.855	100,0%	- 79.224	- 16,5%

A forgatási célú állampapír állomány 25,3 Mrd Ft-os csökkenésének több mint 80%-át a Diszkont Kincstárjegy, az MNB által kibocsátott kötvények és a Magyar Államkötvény állományának jelentős csökkenése adta. A portfolióban lévő befektetési célú állampapírok csaknem mindegyikének csökkent az állománya, legnagyobb összegű a Magyar Államkötvények, TB kötvények állományának mérséklődése volt (38,2 Mrd Ft). A befektetési portfolióban a külföldi államkötvények állománya 8,3 Mrd Ft-tal, nullára csökkent.

A teljes állampapír portfolió közel háromnegyedét a Magyar Államkötvények, TB kötvények tették ki 2002. december 31-én (74,3%), arányuk 3,3 százalékponttal meghaladta az előző év végét. Az állampapírok 11,5%-a Kincstári Államkötvény volt, részaránya 1,1 százalékponttal nőtt. Kismértékben mérséklődött az MNB kötvények, a Diszkont Kincstárjegyek és a Magyar Kőztársaság által kibocsátott devizakötvények részesedése is a portfolióból.

Egyéb, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok. A Bank eszközeinek 6,4%-át tették ki 2002. év végén az egyéb hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, szemben az előző évi 0,8%-kal. A különböző eszköztételek közül a legnagyobb, közel kilencszerezes növekedés ennél az eszközcsoportnál következett be. A 135,6 Mrd Ft-os állománynövekedés döntő része, 134 Mrd Ft az OTP Jelzálogbank által kibocsátott jelzáloglevelek portfolióba kerüléséből adódik, amely értékpapírok – az állampapíroktól megkülönböztető biztonság mellett – kedvezőbb hozamot biztosítanak a Bank számára.

Bankközi kihelyezések. A 2002. december 31-i eszközök 11,0%-át a bankközi kihelyezések adták, 4,5 százalékponttal kevesebbet, mint 2001-ben. Állományuk 20,2%-kal 263,3 Mrd Ft-ra csökkent. A 66,6 Mrd Ft-os csökkenés a deviza kihelyezések 123,6 Mrd Ft-os visszaesésének és a forint kihelyezések 57,0 Mrd Ft-os növekedésének az eredménye, ami egyrészt a forintkihelyezések magasabb hozamával, másrészt az ügyfeleknek nyújtott devizahitelek felfutásával függ össze. A kihelyezések döntő többsége, 94,5%-a éven belüli lejáratú volt 2002 végén, egy évvel korábban 93,9%. Az éven belüli lejáratú bankközi kihelyezések részarány növekedése az állomány 19,7%-os, 61 Mrd Ft-ot meghaladó csökkenése mellett ment végbe. Az éven túli bankközi kihelyezések 28,0%-kal csökkentek, így az összes bankközi kihelyezésből való részesedésük is mérséklődött (5,5%-ra). A teljes bankközi kihelyezések állományán belül a forintkihelyezések állománya 70,1%-kal nőtt, így részesedése 52,5%-ra emelkedett (2001-ben 24,6%), a deviza kihelyezések állománya jelentősen, 49,7%-kal csökkent, részesedése 47,5%-ra mérséklődött. A Bank 2002-ben is megtartotta nettó kihelyezői pozícióját a bankközi pénzpiacon, amely tradicionálisan nagy lakossági betétállományából származó likviditásából adódik. A bankközi kihelyezések állománya több mint 235 Mrd Ft-tal haladta meg a bankközi források állományát.

Ügyfélkihelyezések. Az ügyfélkihelyezések állománya – a Bank üzletpolitikájának megfelelően – a mérlegfőösszeg növekedési ütemét jelentősen meghaladva 23,6%-kal, 182 Mrd Ft-tal bővült 2002-ben, így az eszközökön belüli részaránya 36,2%-ról 39,8%-ra nőtt. Az ügyfélkihelyezéseken belül az átlagot jelentősen meghaladóan bővült az önkormányzatoknak és a

VEZETŐI ELEMZÉS

lakosságnak nyújtott hitelek állománya. A lakossági hitelek 71,6 Mrd Ft-tal növekedtek, állományuk az év végén 329,8 Mrd Ft-ot tett ki, ami 27,7%-kal haladta meg az előző év végét. A növekedés meghatározó hányadát, 86%-át a lakáshitelek állományváltozása adta. A vállalkozói szektornak nyújtott hitelek 20,2%-kal bővültek, állományuk 558,6 Mrd Ft volt december 31-én. Az önkormányzatoknak nyújtott hitelek volumene 35,6%-kal növekedett. Az üzleti hitelek közül a vállalkozói hitelek részaránya 60,4%-ról 58,7%-ra mérséklődött, míg a lakossági hitelek részesedése 33,5%-ról 34,7%-ra emelkedett. Az önkormányzati hitelek az év végén 6,7%-ot képviseltek az ügyfélkihelyezésekből.

A 20,2%-os bővülést mutató, az időszak végére 558,6 Mrd Ft-ot elérő vállalkozói hitelekből 64,1 Mrd Ft-ot tettek ki a pénzügyi, befektetési vállalkozások, biztosító részvénytársaságok, speciális pénz- és tőkepiaci intézmények (PBBS) hitelei, amely közel kétszerese a 2001. végi állománynak. Az egyéb gazdálkodó szervezeteknek nyújtott hitelek állománya összességében 15,1%-kal, 494,5 Mrd Ft-ra nőtt, ezen belül legdinamikusabban a jogi személyiségű vállalkozásoknak nyújtott hitelek emelkedtek (17,9%). A jogi személyiségű gazdálkodó szervezeteknek nyújtott hitelek közül a deviza hitelek állománya 32,2%-kal, a folyószámla hitelek állománya 39,4%-kal, az egyéb hiteleké 134,6%-kal bővült, míg a beruházási hitelek állománya 24,6%-kal, a forgóeszközhitel állománya 0,6%-kal kevesebb volt, mint az előző év végén. A kisvállalkozóknak nyújtott hitelek állománya 5,8%-kal nőtt, míg a nonprofit szervezetek hiteleinél mintegy 5 Mrd Ft-os csökkenés következett be. A vállalkozási hitelportfolióból a jogi személyiségű vállalkozásoknak nyújtott hitelek 81,4%-kal, a kisvállalkozói hitelek 3,0%-kal, a nonprofit szervezetek 4,1%-kal részesedtek, a PBBS hitelek a portfolióban 11,5%-ot képviseltek.

A lakossági hitelek állományának az előző években megkezdődött növekedése 2002-ben felgyorsult, és év végére jelentősen, 27,7%-kal emelkedett a lakáshitelek 40,8%-os, az egyéb lakossági hitelek 9,3%-os bővülése következtében. A lakáscélú hitelek állami támogatásának növekedése kedvezően hatott a hitelezési tevékenységre. A lakáshitelek állománya 40,8%-kal gyarapodott az év során és év végére 212,4 Mrd Ft-ot ért el, amely 61,6 Mrd Ft-tal haladja meg az előző év végét. A fogyasztási hitelek növekedése 9,3%-os volt, jelzáloghitellel együtt számított állománya év végén 117,4 Mrd Ft-ot tett ki, amelyen belül a Bank törekvésének megfelelően kiemelkedő mértékben, 23,3%-kal nőtt a lakossági folyószámlához kapcsolódó hitelek állománya, és megközelítette a 70 Mrd Ft-ot. A jelzáloghitelek állománya év végén 45,4 Mrd Ft volt, a kismértékű, 1,9%-os csökkenés a támogatott lakáscélú hitelek kiszorító hatásának következménye.

Az önkormányzati hitelállomány 16,6 Mrd Ft-tal, 35,6%-kal bővült 2002-ben. A Bank így megőrizte piaci dominanciáját az önkormányzati hitelnyújtásban.

Az ügyfelekkel szembeni hitelkövetelések lejárat szerkezetét vizsgálva megállapítható, hogy 2002-ben az éven túli követelések aránya tovább növekedett, a volumen átlag feletti, 33,1%-os növekedése következtében év végére 75,6%-ra növekedett. Az éven túli kihelyezések között legdinamikusabban, 57,4%-kal a lakossági kihelyezések bővültek. Az éven belüli lejáratú kihelyezések mindössze 1,3%-kal voltak magasabbak, mint az előző év végén, arányuk 29,7%-ról 24,4%-ra mérséklődött.

ÜGYFÉLKIHELYEZÉSEK LEJÁRAT SZERINTI BONTÁSBAN (A BRUTTÓ HITELKÖVETELÉS ALAPJÁN)

	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Éven belüli						
lakossági	59.029	7,7%	16.311	1,7%	- 42.718	- 72,4%
vállalkozói	158.120	20,5%	200.055	21,0%	41.935	26,5%
önkormányzati	11.846	1,5%	15.586	1,6%	3.740	31,6%
Összesen	228.995	29,7%	231.952	24,4%	2.957	1,3%

VEZETŐI ELEMZÉS

(folytatás az előző oldalról)	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Éven túli						
lakossági	199.217	25,9%	313.518	32,9%	114.301	57,4%
vállalkozói	306.698	39,8%	358.535	37,7%	51.837	16,9%
önkormányzati	34.872	4,5%	47.741	5,0%	12.869	36,9%
Összesen	540.787	70,3%	719.794	75,6%	179.007	33,1%
Összes ügyfélkihelyezés	769.782	100,0%	951.746	100,0%	181.964	23,6%

Az ügyfelekkel szembeni éven belüli lejáratú követelések 2,9 Mrd Ft-os növekménye a lakossági hitelek 42,7 Mrd Ft-os csökkenésének, a vállalkozói kihelyezések szinte ugyanekkora, 41,9 Mrd Ft-os növekedésének és az önkormányzati éven belüli kihelyezések 3,7 Mrd Ft-os bővülésének eredőjeként alakult ki. A lakosság éven belüli hiteleinek állománya 72,4%-kal volt kevesebb, mint az előző év végén, részaránya az éven belüli hitelekből 7,0%-ra csökkent. A vállalkozói kihelyezések az állomány jelentős, 26,5%-os növekedése mellett a rövid lejáratú hitelek 86,2%-át adták, részesedésük 17,2 százalékponttal magasabb, mint a megelőző év végén. A rövid lejáratú önkormányzati hitelek 3,7 Mrd Ft-tal (31,6%-kal) növekedtek, részesedésük az éven belüli kihelyezésekből 6,7% volt 2002. december 31-én.

Az éven túli lejáratú ügyfélkihelyezésekből a lakossági hitelek állománya nőtt a legnagyobb mértékben, 57,4%-kal. Így állománya 114,3 Mrd Ft-tal volt több 2002. december 31-én, mint egy évvel korábban, részaránya 36,8%-ról 43,6%-ra nőtt. Az éven túli ügyfélhitelek 49,8%-át a vállalkozói hitelek képviselték, amelyek részesedése az éven túli ügyfélkihelyezésekből az átlagostól elmaradó, 16,9%-os állománynövekedés eredményeképpen 6,9 százalékponttal kisebb, mint 2001. év végén. Az éven túli önkormányzati hitelek állománya 36,9%-kal volt több 2002. év végén, mint egy évvel korábban, részaránya az éven túli hitelekből 6,6%-ra nőtt.

Befektetések. A Bank befektetési állománya 2002 végén bruttó nyilvántartási értéken 49,3 Mrd Ft volt, ami a megelőző évhez képest 22%-os, 8,9 Mrd Ft-os növekedést jelent. Az OTP Bank befektetési tevékenységében 2002-ben is kiemelt szerepet kapott az OTP Csoport kezelése, valamint a stratégiai befektetések megvalósítása. A tartós pénzügyi befektetések állománya 14,4 Mrd Ft-tal növekedett 2002-ben, ezen belül az OTP Csoport befektetések állományváltozása meghaladta a 12 Mrd Ft-ot. A nem tartós befektetések állománya 2002. december 31-én 50 millió Ft volt. (2001 végén a Bank nem tartós befektetése 5,5 Mrd Ft volt, amely a Zagabecka Banka árfolyam nyereség szerzése érdekében vásárolt részvényeit tartalmazta. Ez a tranzakció 2002. első negyedévében sikeresen lezárult.) A Banknak kényszerbefektetése az év során nem volt. A befektetésekre jutó osztalék 2002-ben 146 millió Ft volt.

A BEFEKTETÉSI ÁLLOMÁNY ALAKULÁSA*

	2001. dec. 31.	2002. dec. 31.	Változás	
	millió Ft	millió Ft	millió Ft	%
Tartós pénzügyi befektetések	34.918	49.311	14.393	41,2%
ebből: OTP Csoport	33.394	45.702	12.308	36,9%
Nem tartós befektetések	5.537	50	- 5.487	- 99,1%
Kényszerbefektetések	0	0	0	-
Befektetések összesen:	40.455	49.361	8.906	22,0%

*Bruttó könyv szerinti értéken

FORRÁSOK

Bankközi források. A bankközi források az összes forrással megközelítőleg azonos ütemben bővültek, így a forrásokon belüli részarányuk nem változott (1,2%). A bankközi források állománya december 31-én 28,2 Mrd Ft volt. A bankközi forint pénzpiacon ugyan a Bank nettó kihelyező, de felvevőként is folyamatosan jelen volt.

VEZETŐI ELEMZÉS

Ügyfélbetétek. A Bank forrásállományának 84,1%-át az ügyfélbetétek alkották 2002. december 31-én szemben az előző évi 85,1%-kal. Az ügyfélforrások 85,4%-a forintbetét volt az előző évi 80,2%-kal szemben. A Bank lakossági jellegének megfelelően az ügyfélforrások legnagyobb részét, 75,8%-át a lakossági betétek adták, amelyek az összes forráson belül is meghatározó arányt képviseltek (2002-ben 63,8%-os, 2001-ben 66,1%-os részesedés).

A lakossági betétállományon belül – az előző években megkezdődött tendencia folytatásaként – jelentős átstrukturálódás ment végbe a forintbetétek és a folyószámlához kapcsolódó betétek javára, illetve számottevő különbségek mutatkoztak az egyes betétfajták alakulásában. A forintbetétek átlagot meghaladóan, 16,9%-kal, 181,8 Mrd Ft-tal bővültek, így részesedésük a lakossági betétekből az előző évi 76,6%-ról 82,6%-ra nőtt. A devizabetétek – a forint árfolyamának erősödésével és a forint megtakarítások kedvezőbb hozamaival összefüggésben – forintban 19,4%-kal, 63,7 Mrd Ft-tal csökkentek, részesedésük a lakossági betétekből 17,4%-ra mérséklődött. A forintbetéteken belül – az előző években megkezdődött tendencia fel-erősödéseként – a hagyományos takarékpénztári konstrukciók (kamatozó könyvesbetét, takaréklevélbetét, nyereménybetét) állománya 4,6%-kal, 18,7 Mrd Ft-tal csökkent, így részaránya 6,9 százalékponttal, 31,0%-ra mérséklődött. A rendszeres takarékoságon alapuló megtakarítási konstrukciók állománya az előző évi stagnálás után – annak következtében, hogy kifutó konstrukciókról van szó – 9,7%-kal csökkent. A Bank szándékának megfelelően a lakossági folyószámlabetétek állománya kimagaslóan, 32,4%-kal, 630,2 Mrd Ft-ról 834,4 Mrd Ft-ra nőtt, részesedése az összes lakossági forintbetétekből 66,3%-ot ért el 2002. év végén.

A vállalkozói betétek az ügyfélforrások növekedési ütemét jelentősen meghaladó mértékben, 34,8%-kal növekedtek, az összes ügyfélforrásokon belüli részesedésük 14,0%-ról 17,0%-ra nőtt. A vállalkozói betéteken belül a devizabetétek bővültek dinamikusabban, 37,8%-kal, a forintbetétek növekedése 34,6% volt. A vállalkozói betétek 94%-a forintbetét volt 2002 végén.

Az önkormányzati betétek állománya 4,3%-kal csökkent, az ügyfélforrásokon belüli részaránya 7,2%-ot ért el az év végén. Az önkormányzati betétek 95%-a forintbetét volt.

ÜGYFÉLFORRÁSOK LEJÁRAT SZERINTI BONTÁSA

	millió Ft	2001. dec. 31. részarány	millió Ft	2002. dec. 31. részarány	Változás millió Ft	%
Éven belüli						
lakossági	1.297.240	71,6%	1.431.901	71,2%	134.661	10,4%
vállalkozói	253.316	14,0%	341.660	17,0%	88.344	34,9%
önkormányzati	151.302	6,9%	144.749	7,2%	- 6.553	- 4,3%
Összesen	1.701.858	94,0%	1.918.310	95,4%	216.452	12,7%
Éven túli						
lakossági	108.402	6,0%	91.824	4,6%	- 16.578	- 15,3%
vállalkozói	252	0,0%	242	0,0%	- 10	- 4,0%
önkormányzati	709	0,0%	667	0,0%	- 42	- 5,9%
Összesen	109.363	6,0%	92.733	4,6%	- 16.630	- 15,2%
Összes ügyfélforrás	1.811.221	100,0%	2.011.043	100,0%	199.822	11,0%

Az ügyfélbetéteken belül az éven belüli lejáratú betétek 12,7%-kal bővültek, az éven túli lejáratúak 15,2%-kal csökkentek, így tovább növekedett az éven belüli források aránya az összes ügyfélforráson belül, év végére 95,4%-ot ért el. Az összes ügyfélforrás 200 Mrd Ft-ot megközelítő növekménye a rövid lejáratú források 216 Mrd Ft-ot meghaladó növekedése, és a hosszú lejáratú források több mint 16 Mrd Ft-os csökkenése eredményeként alakult ki. A rövid lejáratú források növekményének közel 70%-át a rövid lejáratú lakossági források növekménye tette ki, míg a hosszú lejáratú ügyfélforrások csökkenése szinte teljes egészében a lakossági éven túli források csökkenéséből adódott.

VEZETŐI ELEMZÉS

Értékpapírok és betéti okiratok. A saját kibocsátású értékpapírok és betéti okiratok állománya 2002. december 31-én 9,4 Mrd Ft volt, a Bank meghirdetett üzletpolitikájának megfelelően 36,6%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Részesedésük a forrásokon belül 0,7%-ról 0,4%-ra mérséklődött.

Saját tőke. Az OTP Bank Rt. saját tőkéje 2002. december 31-én 205,8 Mrd Ft volt, a saját tőke forrásokon belüli részaránya a 2001. évi 7,5%-ról 8,6%-ra emelkedett. A saját tőke 47,3 Mrd Ft-os növekményéből 42,5 Mrd Ft a Bank mérleg szerinti eredménye, 4,7 Mrd Ft pedig az általános tartalék növekedéséből származik. Az egy darab 100 Ft névértékű részvényre jutó saját tőke 735 Ft volt, 29,9%-kal több mint az előző év végén.

Céltartalékok. A Bank forrásaiból az előző év végi 14,6 Mrd Ft-ról 21,0 Mrd Ft-ra változott a céltartalékok állománya.

A CÉLTARTALÉKOK ALAKULÁSA

	2001. dec. 31. millió Ft	2002. dec. 31. millió Ft	Változás millió Ft	Változás %
Céltartalék nyugdíjra és végkielégítésre	0	1.000	1.000	–
Kockázati céltartalék függő és jövőbeni kötelezettségekre	2.032	3.732	1.700	83,7%
Általános kockázati céltartalék	10.930	14.254	3.324	30,4%
Egyéb céltartalékok	1.636	1.988	352	21,5%
Céltartalékok összesen	14.598	20.974	6.376	43,7%

A Bank 2002. december 31-ére teljes egészében megképezte a Hitelintézeti törvény által előírt, a kockázattal súlyozott mérlegfőösszeg 1,25%-át kitevő általános kockázati céltartalékot (2002. évi képzés 3,3 Mrd Ft), így az általános kockázati céltartalék állománya év végére 14,3 Mrd Ft-ra növekedett. A függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett tartalékok állománya 1,7 Mrd Ft-tal, 3,7 Mrd Ft-ra növekedett, 1 Mrd Ft céltartalékot képzett a Bank a munkavállalók korengedményes nyugdíjazására és végkielégítésére. Az egyéb céltartalékok 2,0 Mrd Ft-ot értek el 2002. december 31-én.

MÉRLEGEN KÍVÜLI KÖTELEZETTSÉGEK

A mérlegen kívüli kötelezettségek év végi állománya 507,8 Mrd Ft-ról több mint másfélszeresére, 787,6 Mrd Ft-ra növekedett. Ez a változás a függő kötelezettségek állományának 233,2 Mrd Ft-os, 73,2%-os növekedése és a jövőbeni kötelezettségek 46,7 Mrd Ft-os, 24,7%-os növekedésének volt köszönhető. Ennek hatására a függő kötelezettségek részesedése az összes mérlegen kívüli kötelezettségből 62,8%-ról 70,1%-ra emelkedett. A függő kötelezettségek legjelentősebb tétele – a teljes mérlegen kívüli kötelezettségvállalás közel 40%-át jelentő – hitelkeret szerződésekből eredő kötelezettségvállalások állománya, amely 58,5 Mrd Ft-tal, 22,9%-kal nőtt. A legjelentősebb változás az opciókból származó kötelezettségek előző évinek több mint nyolcszorosására, 19,3 Mrd Ft-ról 164,7 Mrd Ft-ra növekedése. A bankári tevékenységből származó garanciák értéke 29,9%-kal, 47,4 Mrd Ft-ra emelkedett, a visszaigazolt akkreditívek értéke ugyanakkor 3,8 Mrd Ft-ról 0,8 Mrd Ft-ra mérséklődött.

MÉRLEGEN KÍVÜLI KÖTELEZETTSÉGEK

	2001. dec. 31. millió Ft	részarány	2002. dec. 31. millió Ft	részarány	Változás millió Ft	Változás %
Függő kötelezettségek						
Bankári tevékenységből származó garanciák	36.487	7,2%	47.401	6,0%	10.914	29,9%
Visszaigazolt akkreditívek	3.798	0,7%	787	0,1%	– 3.011	– 79,3%
Hitelkeret igénybe nem vett része	255.630	50,3%	314.127	39,9%	58.497	22,9%
Opciók	19.310	3,8%	164.658	20,9%	145.348	752,7%
Le nem zárt peres ügyekből eredő várható kötelezettségek	3.487	0,7%	4.846	0,6%	1.359	39,0%
Egyéb függő kötelezettségek	1	0,0%	20.051	2,5%	20.050	2.005.000,0%
Összesen	318.713	62,8%	551.870	70,1%	233.157	73,2%

VEZETŐI ELEMZÉS

<i>(folytatás az előző oldalról)</i>	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Biztos (jövőbeni) kötelezettségek						
Határidős deviza vásárlások	189.087	37,2%	235.369	29,9%	46.282	24,5%
Egyéb jövőbeni kötelezettségek	0	0,0%	374	0,0%	374	–
Összesen	189.087	37,2%	235.743	29,9%	46.656	24,7%
Mérlegen kívüli kötelezettségek összesen	507.800	100,0%	787.613	100,0%	279.813	55,1%

A jövőbeni kötelezettségek növekedése teljes egészében a határidős devizavásárlások állományának emelkedéséből adódott. A határidős deviza vásárlások miatti kötelezettségek állománya év végén 235,4 Mrd Ft volt, amely a teljes mérlegen kívüli kötelezettségek 29,9%-át jelentette.

PORTFOLIÓMINŐSÍTÉS, CÉLTARTALÉKKÉPZÉS

Az OTP Bank Rt. teljes minősítendő portfóliója 2002. december 31-én 2.239,82 Mrd Ft volt, közel 750 Mrd Ft-tal, 50,3%-kal több, mint 2001-ben. A teljes portfólióból a minősített állomány aránya 2002-ben az 2001. évi 4,6%-ról 3,5%-ra mérséklődött.

AZ OTP BANK MINŐSÍTETT PORTFOLIÓJA

	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Értékpapírok (magyar állampapírok nélkül)						
Problémamentes	27.784	98,8%	161.596	99,6%	133.812	481,6%
Minősített	335	1,2%	599	0,4%	264	79,0%
ebből: problémás	293	1,0%	599	0,4%	306	104,4%
Összesen	28.119	100,0%	162.195	100,0%	134.077	476,8%
Hitelek és bankközi ügyletek (kinnlevőségek)						
Problémamentes	1.074.121	96,0%	1.183.374	95,8%	109.253	10,2%
Minősített	44.606	4,0%	51.398	4,2%	6.792	15,2%
ebből: problémás	26.913	2,4%	33.459	2,7%	6.546	24,3%
Összesen	1.118.727	100,0%	1.234.772	100,0%	116.045	10,4%
Vagyoni érdekeltségek						
Problémamentes	17.650	51,4%	30.360	62,3%	12.710	72,0%
Minősített	16.717	48,6%	18.400	37,7%	1.683	10,1%
ebből: problémás	16.717	48,6%	18.400	37,7%	1.683	10,1%
Összesen	34.367	100,0%	48.760	100,0%	14.393	41,9%
Egyéb						
Problémamentes	8.328	96,2%	29.830	99,2%	21.501	258,2%
Minősített	328	3,8%	236	0,8%	– 91	– 27,9%
ebből: problémás	324	3,7%	232	0,8%	– 92	– 28,5%
Összesen	8.656	100,0%	30.066	100,0%	21.410	247,3%
Mérlegen kívüli tételek						
Problémamentes	293.034	97,7%	755.891	98,9%	462.857	158,0%
Minősített	7.038	2,3%	8.135	1,1%	1.097	15,6%
ebből: problémás	2.289	0,8%	4.694	0,6%	2.404	105,0%
Összesen	300.072	100,0%	764.026	100,0%	463.954	154,6%
Mindösszesen						
Problémamentes	1.420.917	95,4%	2.161.051	96,5%	740.134	52,1%
Minősített	69.023	4,6%	78.769	3,5%	9.746	14,1%
ebből: problémás	46.537	3,1%	57.384	2,6%	10.847	23,3%
Összesen	1.489.940	100,0%	2.239.820	100,0%	749.880	50,3%

VEZETŐI ELEMZÉS

A Bank teljes **minősítendő portfóliójának** 55,1%-át a kinnlevőségek tették ki 2002. végén (2001. december 31-én 75,1%), az összes minősített állomány 65,3%-át a kinnlevőségekhez kapcsolódó minősített követelések adták. A céltartalék és értékvesztés állomány 67,9%-a kapcsolódott a minősített követelésekhez.

Az OTP Bank **teljes kinnlevőség** állománya 2002-ben 10,4%-kal növekedett és év végére elérte a 1.234,8 Mrd Ft-ot. A kinnlevőség állomány minősége jelentősen nem változott, a „Problémamentes” kinnlevőségek aránya a 2001. év végi 96,0%-ról 95,8%-ra módosult. A minősített állományon belül a külön figyelendő állomány a teljes kinnlevőség-állomány 1,5%-át tette ki 2002. végén a 2001. év végi 1,6%-kal szemben, míg a problémás állomány részesedése 2,4%-ról 2,7%-ra emelkedett.

A teljes kinnlevőség állományból az **ügyfélkinnlevőségek** állománya 182 Mrd Ft-os, 23,0%-os növekedés révén 974,9 Mrd Ft-ot ért el 2002. év végére, ebből a „Minősített” állomány aránya az előző évi 5,6%-ról 5,3%-ra csökkent. Javult a portfólió minősége a lakossági üzletágban, romlott a vállalkozói és az önkormányzati üzletágban.

A **lakossági üzletágban** a kinnlevőség 26,5%-os bővülése mellett a „Minősített” állomány 26,2%-kal csökkent. A teljes lakossági kinnlevőség-állományból a „Minősített” állomány aránya így az előző évi 5,7%-ról 3,3%-ra mérséklődött. A csökkenés a „Rossz” minősítésű kinnlevőségek körében volt jelentős (3,3 Mrd Ft-os, 39,8%-os csökkenés).

A **vállalkozói üzletágban** a kinnlevőség-állomány 20,9%-os növekedése mellett a „Minősített” követelések állománya 31,4%-kal emelkedett, így a „Minősített” követelések részaránya az összes vállalkozói kinnlevőségben a 2001. évi 6,3%-ról 6,9%-ra nőtt 2002. év végére. A minősített állományon belül a külön figyelendő állomány 1,1 Mrd Ft-tal csökkent, aránya a teljes vállalkozói kinnlevőség-állományhoz viszonyítva 3,2%-ról 2,5%-ra csökkent. A problémás állomány részesedése az állomány 10,3 Mrd Ft-os növekedése következtében 3,1%-ról 4,4%-ra emelkedett.

Az **önkormányzati üzletágban** a kinnlevőség állomány 23,4%-os növekedése mellett a minősített állomány az előző évinek közel a hatszorosára nőtt. Ennek ellenére a „Minősített” állomány részaránya az üzletágban az ügyfélkinnlevőségeken belül a legalacsonyabb volt, 2,2% (az előző év végén 0,5%).

A **hitelintézetekkel szembeni követelések** 2002-ben 20,3%-kal, 66,3 Mrd Ft-tal csökkentek, ezzel egyidejűleg a „Minősített” állomány 4,1%-kal csökkent, aránya az előző évihez hasonlóan 0,1% volt.

MINŐSÍTETT KINNLEVŐSÉG-ÁLLOMÁNY ÜZLETÁGANKÉNT

	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Lakossági üzletág						
Problémamentes	248.203	94,3%	321.891	96,7%	73.688	29,7%
Minősített	14.926	5,7%	11.008	3,3%	- 3.918	- 26,2%
Külön figyelendő	2.830	1,1%	2.566	0,8%	- 264	- 9,3%
Problémás	12.096	4,6%	8.442	2,5%	- 3.654	- 30,2%
Összesen	263.129	100,0%	332.899	100,0%	69.770	26,5%
Vállalkozói üzletág						
Problémamentes	430.971	93,7%	518.198	93,1%	87.227	20,2%
Minősített	29.184	6,3%	38.359	6,9%	9.175	31,4%
Külön figyelendő	14.857	3,2%	13.770	2,5%	- 1.087	- 7,3%
Problémás	14.327	3,1%	24.589	4,4%	10.262	71,6%
Összesen	460.155	100,0%	556.557	100,0%	96.402	20,9%
Önkormányzati üzletág						
Problémamentes	68.893	99,5%	83.574	97,8%	14.681	21,3%
Minősített	326	0,5%	1.868	2,2%	1.542	473,0%
Külön figyelendő	6	0,0%	1.603	1,9%	1.597	26.616,7%
Problémás	320	0,5%	265	0,3%	- 55	- 17,2%
Összesen	69.219	100,0%	85.442	100,0%	16.223	23,4%

VEZETŐI ELEMZÉS

<i>(folytatás az előző oldalról)</i>	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Hitelintézetekkel szembeni						
Problémamentes	326.054	99,9%	259.711	99,9%	- 66.343	- 20,3%
Minősített	170	0,1%	163	0,1%	- 7	- 4,1%
Külön figyelendő	0	0,0%	0	0,0%	0	-
Problémás	170	0,1%	163	0,1%	- 7	- 4,1%
Összesen	326.224	100,0%	259.874	100,0%	- 66.350	- 20,3%
Összesen						
Problémamentes	1.074.121	96,0%	1.183.374	95,8%	109.253	10,2%
Minősített	44.606	4,0%	51.398	4,2%	6.792	15,2%
Külön figyelendő	17.693	1,6%	17.939	1,5%	246	1,4%
Problémás	26.913	2,4%	33.459	2,7%	6.546	24,3%
Összesen	1.118.727	100,0%	1.234.772	100,0%	116.045	10,4%

A minősített állomány különböző minősítési kategóriák szerinti összetétele jelentősen átalakult az év során. Számottevő növekedés következett be a „Kétes” minősítésű kategóriába sorolt állományban, amely közel két és félszeresére nőtt az év során, részese az összes minősített kinnlevőség állományból 17,0%-ról 35,1%-ra emelkedett. A változás teljes egészében a vállalkozói üzletágban történt növekedésből adódik, ahol a „Kétes” minősítésű hitelek állománya 10,8 Mrd Ft-tal növekedett. Több mint kétszeresére növekedett az „Átlag alatti” minősítésű kategóriába sorolt hitelek állománya (3,9 Mrd Ft-os növekedés), ezzel részese az összes minősített kinnlevőség állományból az előző évi 5,8%-ról 12,6%-ra emelkedett. Ez a változás is a vállalkozói üzletágban történt növekedésből adódik. Ezzel egyidejűleg jelentősen csökkent a „Rossz” hitelek állománya és aránya. A 7,8 Mrd Ft-os, közel 50%-os csökkenésből 4,5 Mrd Ft a vállalkozói üzletágban történt csökkenésből, 3,3 Mrd Ft pedig a lakossági üzletág változásából adódik. A „Rossz” minősítésű hitelek részaránya a teljes minősített állományból a 2001. évi 37,5%-ról 17,4%-ra csökkent.

A Bank 2002-ben – az elfogadott új, részben automatikus átadási eljárás bevezetésének következtében – mintegy 113 ezer darab, 20,7 Mrd Ft bruttó értékű már leírt, illetve problémás követelést értékesített az OTP Faktoring Követeléskezelő Rt-nek, ami lényegesen meghaladja az előző évit (33 ezer darab, 8,6 Mrd Ft).

A MINŐSÍTETT KINNLEVŐSÉG-ÁLLOMÁNY MEGOSZLÁSA

	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás		Részarány
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%	változás százalékpont
Külön figyelendő	17.693	39,7%	17.939	34,9%	246	1,4%	- 4,8%
Átlag alatti	2.593	5,8%	6.489	12,6%	3.896	150,3%	6,8%
Kétes	7.578	17,0%	18.037	35,1%	10.459	138,0%	18,1%
Rossz	16.742	37,5%	8.933	17,4%	- 7.809	- 46,6%	- 20,2%
Minősített összesen	44.606	100,0%	51.398	100,0%	6.792	15,2%	-

A „Minősített” kinnlevőség-állomány 15,2%-os növekedése mellett a céltartalék és értékvesztés állománya – a minősített állomány szerkezetének kedvező irányú változása következtében – 21,7 Mrd Ft-ról 20,6 Mrd Ft-ra csökkent, így a céltartalékkal való fedezettség 48,6%-ról 40,1%-ra mérséklődött.

VEZETŐI ELEMZÉS

A MINŐSÍTETT KINNLEVŐSÉG-ÁLLOMÁNY TARTALÉKKAL VALÓ FEDEZETTSÉGE

	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás	
	millió Ft		millió Ft		millió Ft	%
Teljes kinnlevőség-állomány	1.118.727		1.234.772		116.045	10,4%
Problémamentes kinnlevőségek	1.074.121		1.183.374		109.253	10,2%
Minősített állomány	44.606		51.398		6.792	15,2%
Értékvesztés, céltartalék	21.683		20.606		- 1.077	- 5,0%
Fedezettség	48,6%		40,1%			

Az értékvesztés és kockázati céltartalék üzletági megoszlását és alakulását a következő táblázat mutatja be:

ÉRTÉKVESZTÉS ÉS KOCKÁZATI CÉLTARTALÉK ÜZLETÁGANKÉNT

	2001. dec. 31.		2002. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Lakossági	9.982	46,0%	6.406	31,1%	- 3.576	- 35,8%
Vállalkozói	11.331	52,3%	13.850	67,2%	2.519	22,2%
Önkormányzati	200	0,9%	187	0,9%	- 13	- 6,5%
Hitelintézeti	170	0,8%	163	0,8%	- 7	- 4,1%
Összesen	21.683	100,0%	20.606	100,0%	- 1.077	- 5,0%

A minősített állomány szerkezetének változásával összhangban az értékvesztés és kockázati céltartalék állománya a lakossági üzletágban 3,6 Mrd Ft-tal csökkent, míg a vállalkozói üzletágban 2,5 Mrd Ft-tal növekedett, a hitelintézeti és önkormányzati üzletágban továbbra is alacsony szinten maradt. Ennek következtében a lakossági üzletág kinnlevőségek után elszámolt értékvesztés és képzett kockázati céltartalék állományból való részesedése 31,1%-ra csökkent, a vállalkozói üzletág részesedése 67,2%-ra növekedett.

A (magyar állampapírok nélküli) **forgatási és befektetési célú értékpapír** állományból a minősített állomány aránya mindössze 0,4%-ot ért el, állománya 599 millió Ft volt. A teljes minősítendő portfólión belül a legnagyobb arányú minősített állomány a **vagyoni érdekeltségekhez** kapcsolódott. A 48,8 Mrd Ft év végi állományból 18,4 Mrd Ft, 37,7% volt a nem problémamentes állomány, amely azonban lényegesen alacsonyabb, mint az előző évben (48,6%). A 18,4 Mrd Ft minősített állományra a Bank 5,5 Mrd Ft értékvesztést számolt el, ami 29,9%-os fedezettséget jelent. Az **egyéb** kategóriába sorolt portfólió rész (egyéb követelések, vagyoni érdekeltségen kívüli egyéb eszközök) 30,1 Mrd Ft-os év végi állományából 0,2 Mrd Ft volt a minősített állomány (0,8%).

A teljes minősítendő portfólió több mint egyharmadát jelentő **mérlegen kívüli** tételeken belül a minősített állomány aránya 1,1% volt.

KONSZOLIDÁLT PÉNZÜGYI EREDMÉNYEK

KONSZOLIDÁLT MÉRLEG

Az OTP Bank Rt. 2002. december 31-i konszolidált mérlegfőösszege 2.734,1 Mrd Ft, amely 17,8%-kal, 413 Mrd Ft-tal magasabb, mint az előző év végi, és 14,4%-kal haladja meg a Bank 2002. év végi nem konszolidált mérlegfőösszegét.

A konszolidált mérlegfőösszeg 2002. évi növekedésének fő tényezői forrásoldalon a kötelezettségek 332 Mrd Ft-os, ezen belül az ügyfelekkel szembeni kötelezettségek 273 Mrd Ft-os, a saját tőke 55 Mrd Ft-os és a céltartalékok 26 Mrd Ft-os növekedése. A kötelezettségek 16,3%-kal bővültek az előző évhez képest, ezen belül a hosszú lejáratú kötelezettségek növekedtek dinamikusabban, állományuk 40,5%-kal haladta meg a 2001. év végét. Ennek következtében a rövid lejáratú kötelezettségek

VEZETŐI ELEMZÉS

részesedése 2002-ben kismértékben csökkent, de így is az összes kötelezettség közel 94%-át képviselték. A kötelezettségek több mint 90%-át az ügyfelekkel szembeni kötelezettségek tették ki, állományuk 2002. év végén meghaladta a 2.140 Mrd Ft-ot. A hitelintézetektől származó források 69,4%-kal, 24 Mrd Ft-tal bővültek, azonban részesedésük az összes forrásból mindössze 2,2% volt. A céltartalékok állománya a konszolidált mérleg forrásai között 26 Mrd Ft-tal, 96,6 Mrd Ft-ra nőtt. A saját tőke 55,4 Mrd Ft-tal, 30,4%-kal gyarapodott az év során, és év végén a források 8,7%-át jelentette a 2001. év végi 7,8%-kal szemben.

A konszolidált mérleg eszköz oldalán a legjelentősebb változás az ügyfelekkel szembeni követelések 60%-ot meghaladó, közel 500 Mrd Ft-os növekedése, amelynek következtében részarányuk az összes eszközön belül a 2001. évi 35,5%-ról 48,4%-ra emelkedett. Az ügyfelekkel szembeni követeléseken belül a hosszú lejáratú követelések növekedtek erőteljesebben, változásuk megközelítette a 450 Mrd Ft-ot. Ezzel párhuzamosan csökkent a hitelintézetekkel szembeni követelések, az állampapírok és a pénzeszközök állománya. Legnagyobb mértékben, 54 Mrd Ft-tal, 16%-kal a hitelintézetekkel szembeni követelések csökkentek, állományuk az év végén 281 Mrd Ft-ot tett ki. Az állampapírok – 8%-ot meghaladó csökkenés eredményeként – az összes eszköz 19,5%-át adták 2002 végén, állományuk 532 Mrd Ft volt. Az állampapír állomány több mint 66%-a befektetési célú állampapír volt. A pénzeszközök állománya a 2001. év végi 379 Mrd forintról 354 Mrd Ft-ra, 6,6%-kal mérséklődött.

KONSZOLIDÁLT EREDMÉNY

A konszolidált 2002. évi adózás előtti eredmény 68,2 Mrd Ft, amely 19%-kal haladja meg az előző évit és 17,4%-kal több, mint az anyavállalat tárgyidőszaki adózás előtti eredménye. Ez 81,0 Mrd Ft-os üzleti eredmény, valamint 12,9 Mrd Ft-os céltartalékképzés, értékvesztés és hitelezési veszteség eredőjeként alakult ki. A bázis időszakhoz viszonyítva az üzleti eredmény 19,3%-kal, míg a céltartalékképzés és értékvesztés az előző évihez képest 21,0%-kal növekedett.

JÖVEDELEMELEMEK ALAKULÁSA*

	2001. év		2002. év		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Nettó kamatbevétel	110.940	54,0%	123.413	49,3%	12.473	11,2%
Összes kamatbevétel	211.521		220.987		9.466	4,5%
Összes kamatkiadás	100.581		97.574		- 3.007	- 3,0%
Nem kamatjellegű bevételek	94.478	46,0%	126.695	50,7%	32.217	34,1%
Nettó díjak és jutalékok	40.134	19,5%	50.638	20,2%	10.504	26,2%
Értékpapír-forgalmazás nettó árfolyam eredménye	- 1.049	- 0,5%	561	0,2%	1.610	- 153,5%
Devizakereskedelem nettó árfolyam eredménye	3.618	1,8%	4.342	1,7%	724	20,0%
Ingtalanforgalmazás eredménye	2.076	1,0%	590	0,2%	- 1.486	- 71,6%
Biztosítási díjbevétel	41.530	20,2%	53.058	21,2%	11.528	27,8%
Egyéb nem kamatjellegű bevétel	8.169	4,0%	17.506	7,0%	9.337	114,3%
Összes bevétel	205.418	100,0%	250.108	100,0%	44.690	21,8%
Személyi jellegű ráfordítások	41.359	20,1%	50.501	20,2%	9.142	22,1%
Értékcsökkenés	14.593	7,1%	16.102	6,4%	1.509	10,3%
Bitsítási ráfordítások	32.787	16,0%	41.140	16,4%	8.353	25,5%
Egyéb nem kamatjellegű ráfordítás	48.756	23,7%	61.319	24,5%	12.563	25,8%
Nem kamatjellegű kiadások	137.495	66,9%	169.062	67,6%	31.567	23,0%
Üzleti eredmény	67.923	33,1%	81.046	32,4%	13.123	19,3%
Céltartalékképzés, értékvesztés és hitelezési veszteség	10.633	5,2%	12.871	5,1%	2.238	21,0%
Adózás előtti eredmény	57.290	27,9%	68.175	27,3%	10.885	19,0%
Adófizetési kötelezettség	10.938	5,3%	13.599	5,4%	2.661	24,3%
Konszolidálásból adódó társasági adó különbözet	- 52	0,0%	- 409	- 0,2%	- 357	686,5%
Adózott eredmény	46.404	22,6%	54.985	22,0%	8.581	18,5%

* A Magyar Számviteli Szabályoktól kissé eltérő szerkezetben

VEZETŐI ELEMZÉS

A konszern nettó kamatbevétele 2002-ben 123,4 Mrd Ft volt, 11,2%-kal magasabb, mint az előző évben. A nettó kamatbevétel növekedése 221 Mrd Ft-os kamatbevétel (4,5%-os növekedés) és 97,6 Mrd Ft-os kamatkidás (3%-os csökkenés) eredményeként alakult ki. A nem kamatjellegű bevételek rendkívül dinamikusán, 34,1%-kal bővültek és elérték a 126,7 Mrd Ft-ot. Ezen belül a legjelentősebb a nettó díj- és jutalékbevételek, a biztosítási díjából származó bevételek, valamint az egyéb nem kamatjellegű bevételek növekedése volt. A konszern összes bevétele így 205,4 Mrd Ft-ról 250,1 Mrd Ft-ra, 21,8%-kal növekedett. Ebből a nem kamatjellegű bevételek 50,7%-ot tettek ki, szemben az előző évi 46%-kal. A konszern nem kamatjellegű kiadásai a bevételeket meghaladóan, 23%-kal növekedtek, így a konszern szintű kiadás/bevétel arány mutató kismértékben, 66,9%-ról 67,6%-ra romlott. A kiadások alakulásában az OBS integrálása kapcsán felmerült egyszeri költségek játszottak szerepet.

2001-hez viszonyítva kismértékben növekvő (19%-ról 19,9%-ra) tényleges adózási kulcs mellett a konszolidált adózott eredmény 55 Mrd Ft, 8,6 Mrd Ft-tal, 18,5%-kal magasabb, mint 2001-ben.

2002-ben az egy részvényre jutó konszolidált hígítatlan eredmény⁴ (EPS) 214,64 Ft, hígítottan⁵ 196,37 Ft, amely 18,4%-kal, illetve 18,5%-kal haladja meg az előző évi értéket.

2002-ben a Bank konszolidált átlagos eszközarányos megtérülése (ROAA) 2,18%, az átlagos saját tőke arányos megtérülése (ROAE) 26,2% (2001-ben 2,11%, illetve 28,5%). A reál saját tőke arányos megtérülés⁶ 20,9%-ot tett ki a 2001. évi 19,3%-kal szemben.

A FŐBB LEÁNYVÁLLALATOK EREDMÉNYEI

A leányvállalatok 2002. évi tevékenysége alapvetően megfelelt a Bank által támasztott követelményeknek, tulajdonosi elvárásoknak. A teljes körűen konszolidált OTP Bankcsoport tagok összesített mérlegfőösszege 658 Mrd Ft, összesített adózás előtti eredménye 10 Mrd Ft volt 2002-ben.

A Merkantil Bank Rt. 2002-ben elsősorban leányvállalatai révén bővítette tevékenységét, így mérlegfőösszege mérsékelten, a 2001. év végi 59,4 Mrd Ft-ról 60,9 Mrd Ft-ra emelkedett. A Társaság ügyfélkihelyezéseinek állománya 53,2 Mrd Ft-ot, az összes eszköz 87%-át tette ki az év végén. A Bank ügyfelektől származó forrásai kismértékben csökkentek, állományuk 46,4 Mrd Ft volt 2002. december 31-én. A Bank az évet 2.375 millió Ft adózás előtti eredménnyel zárta, ami 450 millió Ft-tal több az előző évinél. Pénzügyi mutatói is igen kedvezően alakultak, az átlagos eszközarányos megtérülés (ROAA) 3,1%-ot, a tőkearányos megtérülés (ROAE) 23,1%-ot ért el. A Bank saját tőkéje 7,0 Mrd Ft-ról 8,8 Mrd Ft-ra, 26%-kal növekedett, mérlegfőösszeghez viszonyított aránya a 2001. évi 11,7%-ról 14,4%-ra emelkedett.

A MERKANTIL BANK RT. KIEMELT ADATAI:

	2001. dec. 31. millió Ft	2002. dec. 31. millió Ft	Változás millió Ft	%
Mérlegfőösszeg	59.367	60.904	1.537	2,6%
Hitelek	52.662	53.237	575	1,1%
Betétek	47.138	46.392	- 746	- 1,6%
Saját tőke	6.954	8.758	1.804	26,0%
Jegyzett tőke	1.500	2.000	500	33,3%
Adózás előtti eredmény	1.925	2.375	450	23,3%
Adózott eredmény	1.527	1.816	289	18,9%
ROAA	2,8%	3,1%		
ROAE	24,3%	23,1%		
Kiadás/bevétel arány	44,9%	55,6%		

⁴ Az egy részvényre eső hígítatlan nyereség kiszámítási módja: adózott eredmény/(törzsrésztvény-saját részvény).

⁵ Kiszámítási módja: adózott eredmény/összes törzsrésztvény .

⁶ Kiszámítási módja: ROAE mínusz infláció %-a

VEZETŐI ELEMZÉS

A **Merkantil Car Rt.** mérlegfőösszege 28,1 Mrd Ft-tal, közel kétszeresére növekedett 2002-ben. A pénzügyi lízing állomány 31,9 Mrd Ft-ról 60,3 Mrd Ft-ra, 89,0%-kal bővült. Az év végéig megkötött termelőeszköz finanszírozási ügyletek volumene meghaladta az 5,4 Mrd Ft-ot, ami az állomány több mint 85%-os növekedését jelenti. A Társaság adózás előtti eredménye 36%-ot meghaladó növekedéssel 629 millió forintot ért el 2002-ben.

A MERKANTIL CAR RT. KIEMELT ADATAI:

	2001. dec. 31. millió Ft	2002. dec. 31. millió Ft	Változás millió Ft	Változás %
Mérlegfőösszeg	34.109	62.172	28.063	82,3%
Hitelek	33.237	61.226	27.989	84,2%
Betétek	32.525	59.352	26.827	82,5%
Saját tőke	742	1.149	407	54,9%
Jegyzett tőke	20	50	30	150,0%
Adózás előtti eredmény	462	629	167	36,2%
Adózott eredmény	232	407	175	75,4%
ROAA	0,81%	0,85%		
ROAE	37,1%	43,5%		
Kiadás/bevétel arány	25,7%	28,2%		

A **Merkantil Bérlet Kft.** a Merkantil Csoporton belül a tartós bérleti ügyletek lebonyolítását végzi. Mérlegfőösszege 5,7 Mrd Ft volt 2002. végén. A Társaság adózás előtti eredménye 82 millió Ft-ot ért el 2002-ben.

Az **OTP Lakástakarékpénztár Rt.** 2002 folyamán közel 70 ezer darab új szerződést kötött, 53 Mrd Ft értékben és mintegy 41 ezer szerződés kiutalására került sor 35,6 Mrd Ft értékben. Ennek eredményeként az ügyfelek által elhelyezett betétek állománya év végére 42,6 Mrd Ft-ra csökkent, a hitelek állománya pedig 8 Mrd Ft-ra nőtt. Mérlegfőösszege 49,8 Mrd Ft volt 2002. december 31-én. A Lakástakarékpénztár saját tőkéje 2,8 Mrd Ft-ot ért el, ez a mérlegfőösszeg 5,6%-a. A Társaság 1.604 millió Ft adózás előtti eredményt ért el 2002-ben, ami csak kismértékben marad el az előző évitől. A Lakástakarékpénztár átlagos eszközarányos megtérülése 2,53%, saját tőke arányos megtérülése 43% volt 2002-ben.

AZ OTP LAKÁSTAKARÉKPÉNZTÁR RT. KIEMELT ADATAI:

	2001. dec. 31. millió Ft	2002. dec. 31. millió Ft	Változás millió Ft	Változás %
Mérlegfőösszeg	54.081	49.835	- 4.246	- 7,9%
Hitelek	521	8.004	7.483	1.436,3%
Betétek	48.079	42.569	- 5.510	- 11,5%
Saját tőke	3.301	2.816	- 485	- 14,7%
Jegyzett tőke	1.500	2.000	500	33,3%
Adózás előtti eredmény	1.652	1.604	- 48	- 2,9%
Adózott eredmény	1.354	1.315	- 39	- 2,9%
ROAA	2,96%	2,53%		
ROAE	51,7%	43,0%		

VEZETŐI ELEMZÉS

Az **OTP Jelzálogbank Rt.** működését 2002. február 1-én kezdte meg, 2002. április 11-től az OTP Bank Rt. hálózatában konzorciális formában nyújtja a forrásoldali támogatású lakáshiteleket. 2002. év végére az átvett hitelek állománya 186,7 Mrd Ft-ot ért el, míg a kibocsátott jelzáloglevelek állománya 177,1 Mrd Ft volt. A Jelzálogbank mérlegfőösszege 2002. december 31-én 213,4 Mrd Ft volt, adózás előtti eredménye pedig 651 millió Ft-ot ért el.

AZ OTP JELZÁLOGBANK RT. KIEMELT ADATAI:

	2001. dec. 31. millió Ft	2002. dec. 31. millió Ft	Változás millió Ft	Változás %
Mérlegfőösszeg	3.129	213.368	210.239	6.719,0%
Hitelek	0	186.666	186.666	–
Betétek	0	0	0	–
Kibocsátott jelzáloglevél	0	177.100	177.100	–
Saját tőke	3.119	5.554	2.435	78,0%
Jegyzett tőke	3.000	4.900	1.900	63,3%
Adózás előtti eredmény	55	651	596	1.083,6%
Adózott eredmény	45	534	489	1.086,7%
ROAA	1,44%	0,50%		
ROAE	1,4%	12,3%		
Kiadás/bevétel arány	10,6%	88,2%		

Az **OTP Banka Slovensko**, a. s. 2002 áprilisától tagja az OTP Bankcsoportnak. Az OTP Bank Rt. szakmai befektetőként a szlovák univerzális bank (IRB) részvényeinek 95,74%-ának tulajdonosa. A Bank átvételét követően új stratégia került kialakításra és az arculatváltást követően megkezdődött a transzformációs projekt megvalósítása, valamint a Bank integrálása az OTP Bankcsoportba.

AZ OTP BANKA SLOVENSKO, A. S. KIEMELT ADATAI:

	2001. dec. 31. millió SKK	2002. dec. 31. millió SKK	Változás millió SKK	Változás %
Mérlegfőösszeg	22.883	19.389	– 3.494	– 15,3%
Hitelek	12.593	12.037	– 556	– 4,4%
Betétek	12.436	12.184	– 252	– 2,0%
Saját tőke	1.855	1.219	– 636	– 34,3%
Jegyzett tőke	1.044	1.044	0	0,0%
Adózás előtti eredmény	5.395	– 635	– 6.030	– 111,8%
Adózott eredmény	5	– 635	– 640	– 12.160,5%

A szlovák bank mérlegfőösszege 2002. december 31-én 110,1 Mrd Ft volt, az évet 3,5 Mrd Ft veszteséggel zárta, ami az átvétellel kapcsolatos egyszeri költségekből, az ingatlanok ártértékeléséből és az ügyfélkinnlevőségek utáni céltartalékképzésből adódott.

Az **OTP-Garancia Biztosító Rt.** biztosítási díjbevételeit 27,7%-kal, 53,9 Mrd Ft-ra növelte. Ebből az OTP Bank Rt. hálózatában értékesített biztosítások díjbevétele meghaladta a 18 Mrd Ft-ot, azaz a teljes biztosítási díjbevétel több mint 30%-át a banki értékesítés adta. Az összes díjbevételeből az élet és bankbiztosítási üzletág díjbevétele 27 Mrd Ft-ot ért el, amely 25,6%-os növekedés az előző évhez képest. A nem-élet üzletág díjbevétele 26,9 Mrd Ft-ot volt, ami 29,8%-kal magasabb, mint 2001-ben.

VEZETŐI ELEMZÉS

A bruttó károk összege 24,8 Mrd Ft-ot tett ki 2002-ben. A díjbevételre vetített kárkifizetés a nem-élet üzletágban 49,3%, míg tartalékváltozással együtt számolva a kárhányad 58,7% volt. A tartalékváltozás összege 16,6 Mrd Ft-ot tett ki, amely 31,9%-os növekedést jelent az előző évhez képest, így a biztosítástechnikai tartalékok állománya 68,6 Mrd Ft-ot ért el 2002. december 31-én.

AZ OTP-GARANCIA BIZTOSÍTÓ RT. KIEMELT ADATAI:

	2001. dec. 31. millió Ft	2002. dec. 31. millió Ft	Változás millió Ft	%
Biztosítástechnikai tartalékok	51.980	68.584	16.604	31,9%
Saját tőke	5.633	8.491	2.858	50,7%
Jegyzett tőke	5.851	7.351	1.500	25,6%
Mérlegfőösszeg	61.723	80.408	18.685	30,3%
Biztosítási díjbevétel	42.255	53.946	11.691	27,7%
Életbiztosítási díjbevétel	21.515	27.017	5.502	25,6%
ebből: egyszeri díjfizetésű	15.851	19.444	3.593	22,7%
Adózás előtti eredmény	1.254	1.602	348	27,8%
Adózott eredmény	1.214	1.358	144	11,8%
ROAA	2,25%	1,91%		
ROAE	24,2%	19,2%		
Kiadás/bevétel arány	97,2%	97,1%		

A Társaság 1.602 millió Ft-os adózás előtti nyereséget ért el, ami 27,8%-kal haladja meg az előző évit. A Társaság mérlegfőösszege 30,3%-kal 80,4 Mrd Ft-ra növekedett, saját tőkéje 8,5 Mrd Ft-ot ért el 2002. december 31-én.

Az **OTP Alapkezelő Rt.** az előző évihez képest több mint 1 Mrd Ft-tal, 3.501 millió Ft-ra növelte adózás előtti nyereségét annak köszönhetően, hogy a Társaság által kezelt befektetési alapok nettó eszközértéke dinamikusan, 368,2 Mrd Ft-ról 474,4 Mrd Ft-ra nőtt. Ezzel piaci részesedése 51%-ot ért el. A Társaság által kezelt nyugdíjpénztári és egyéb vagyon 159,7 Mrd Ft-ot ért el 2002. december 31-én, ezzel az összes kezelt vagyon meghaladta a 634 Mrd Ft-ot. Az OTP Alapkezelő Rt. átlagos eszközarányos megtérülése meghaladta a 30%-ot, tőkearányos megtérülése 39,2% volt 2002-ben.

AZ OTP ALAPKEZELŐ RT. KIEMELT ADATAI:

	2001. dec. 31. millió Ft	2002. dec. 31. millió Ft	Változás millió Ft	%
Kezelt vagyon	469.850	634.100	164.250	35,0%
<i>Befektetési alapok kezelt vagyona</i>	<i>368.150</i>	<i>474.399</i>	<i>106.249</i>	<i>28,9%</i>
<i>Nyugdíjpénztárak kezelt vagyona</i>	<i>101.694</i>	<i>144.756</i>	<i>43.062</i>	<i>42,3%</i>
Mérlegfőösszeg	8.029	11.070	3.041	37,9%
Saját tőke	7.378	7.378	0	0,0%
Jegyzett tőke	900	900	0	0,0%
Adózás előtti eredmény	2.414	3.501	1.087	45,1%
Adózott eredmény	1.952	2.894	942	48,3%
ROAA	27,8%	30,3%		
ROAE	30,5%	39,2%		
Kiadás/bevétel arány	17,8%	12,9%		

VEZETŐI ELEMZÉS

Az **OTP Pénztárszolgáltató Kft.** mind a kezelt nyugdíjpénztári számlák számát, mind vagyonát tekintve megőrizte piaci dominanciáját 2002-ben. A Társaság 2002 végén 772 ezer egyéni számlát kezelt, a kezelt pénztárak vagyona 42,8%-kal, 142,2 Mrd Ft-ra nőtt. A Társaság az évet 19 millió Ft-os adózás előtti eredménnyel zárta, mérlegfősszege 1.506 millió Ft volt.

AZ OTP PÉNZTÁRSZOLGÁLTATÓ KFT. KIEMELT ADATAI:

	2001. dec. 31. millió Ft	2002. dec. 31. millió Ft	Változás millió Ft	Változás %
Kezelt nyugdíjpénztári vagyon	99.585	142.224	42.639	42,8%
Mérlegfősszeg	1.511	1.506	-5	- 0,3%
Saját tőke	341	1.330	989	290,0%
Jegyzett tőke	305	1.275	970	318,1%
Adózás előtti eredmény	77	19	- 58	- 75,3%
Adózott eredmény	77	19	- 58	- 75,3%
ROAA	6,73%	1,26%		
ROAE	30,8%	2,27%		
Kiadás/bevétel arány	93,1%	98,4%		

Az **OTP Ingatlan Rt.** adózás előtti eredménye 2002-ben 1.076 millió Ft volt, 220 millió Ft-tal, 25,7%-kal több, mint 2001-ben. A Társaság nettó árbevétele 10,6 Mrd Ft-ot ért el 2002-ben, amelynek 30%-a az OTP Bankcsoport tagjaival kötött szerződések teljesítéséből, megközelítőleg 50%-a ingatlan beruházás és értékesítésből, a fennmaradó hányad az ingatlan értékbecslési tevékenységből származott. A Társaság mérlegfősszege az év folyamán 43,7%-kal, 16,5 Mrd Ft-ra növekedett. Saját tőkéje 21,3%-os növekedéssel 5,0 Mrd Ft-ot ért el. Átlagos eszközarányos megtérülése 6,2%, tőkearányos megtérülése 19,2% volt.

AZ OTP INGATLAN RT. KIEMELT ADATAI:

	2001. dec. 31. millió Ft	2002. dec. 31. millió Ft	Változás millió Ft	Változás %
Mérlegfősszeg	11.500	16.529	5.029	43,7%
Forgóeszközök	9.994	14.816	4.822	48,3%
Kötelezettségek	7.048	10.938	3.890	55,2%
Saját tőke	4.081	4.950	869	21,3%
Jegyzett tőke	1.670	1.670	0	0,0%
Értékesítés nettó árbevétele	10.634	10.619	- 15	- 0,1%
Adózás előtti eredmény	856	1.076	220	25,7%
Adózott eredmény	713	869	156	21,9%
ROAA (%)	6,35%	6,20%		
ROAE	19,1%	19,2%		

ESZKÖZ-FORRÁS GAZDÁLKODÁS**LIKVIDITÁS ÉS PIACI KOCKÁZATKEZELÉS**

Az OTP Bank Rt-ben az eszköz-forrás gazdálkodás és a piaci kockázatkezelés legfőbb fóruma az Eszköz-Forrás Bizottság. A Bizottság minden évben felülvizsgálja a mérési módszereket és a felállított limiteket, amelyek megállapításának alapja a maximálisan elfogadható veszteség. 2002. évben a Bizottság a banki szintű szabályzatok mellett külön szabályzatként fogadta el a Csoportszintű piaci kockázatkezelési szabályzatot is. A Bizottság negyedévente, a Bank felső vezetése pedig havonta beszámolót kap a Bank és a Bankcsoport likviditási, kamatláb-kockázati és piaci kockázati kitettségről.

2002-ben az állami lakástámogatási rendszer megváltozásának eredményeként a jelzáloghitelezési tevékenység beindult és növekedése túlszárnyalta a várakozásokat, amely mind a banki mind a csoport szintű likviditás és kamatkockázati kitettségre jelentős hatással volt.

AZ OTP BANK RT. LIKVIDITÁSI HELYZETÉNEK ALAKULÁSA

Az OTP Bank Rt. likviditási politikája: a jövedelmezőség szem előtt tartása mellett a Bank képes legyen fizetési kötelezettségeinek azok esedékességekor eleget tenni és a szükséges tranzakciókat elvégezni.

A Bank a likviditási kockázati kitettség meghatározása keretében naponta vizsgálja a kötelező tartalékszámra egyenlegét, a Treasury portfólióját, nyolc napra előre a cash-flow-t. Havonta elkészíti az esedékességi mérleget, meghatározza a tervek alapján a Treasury kihelyezési lehetőségét avagy forrásbevonás szükségletét. A kockázati kitettségről és a limitkihasználtságról az érintett területek, valamint vezetők jelentést kapnak.

A Bank a betétek potenciális lejárat szerint elvégzett átcsoportosításával összeállított forint esedékességi mérlegének rövid lejáratú kategóriáiban a pozitív gap 2002-ben is jelentős mértékű volt, annak ellenére, hogy a jelzáloghitelezés beindulásával az esedékességi mérleg szerkezete kissé módosult. A Treasury befektetéseinél egyrészt az előző évekhez hasonlóan a jövedelmezőségi szempontból kedvező MNB betételhelyezést és a jellemzően negatív hozamgörbe miatt magas hozamú rövid lejáratú pénzügyi instrumentumokat preferálta, másrészt a Treasury állományában számottevő mértékben jelentek meg az OTP csoport egyik tagja, a Jelzálogbank által kibocsátott a jelzálog levelek.

A potenciális lejárat szerint meghatározott deviza esedékességi mérlegnek 3 hónapon belüli kategóriáiban is az eszközök összege meghaladja a források értékét. Az ügyfelek deviza betéteinek forintban kifejezett értéke 22%-kal csökkent, amit az ügyfélbetétek mérséklődése és a forintárfolyam erősödése okozott. Az euróban elhelyezett betétek aránya tovább növekedett az állományon belül. A deviza hitelállomány nagysága 2001-hez képest 25%-kal növekedett, és a deviza eszközállományon belüli részaránya az előző év végi 39%-kal szemben 58%-ot tett ki, ugyanakkor a forgatási és befektetési célú deviza értékpapír állomány majdnem felére esett vissza. Az euró hitelek aránya az euró eszközökhöz viszonyítva 57%-ról 89%-ra emelkedett. Az euró betétek csökkenése és a hitelek növekedése olyan mértékű volt, hogy sor került szindikált hitel keretében forrás bevonásra.

A Bank a jogszabályilag előírtnál, amely szerint nagybetét a szavatoló tőke 15%-át meghaladó összegű betét, szigorúbban jár el: nagynak minősít minden, 2 Mrd Ft-nál nagyobb összegű betétet. A Bank pénzeszközeinek, jegybankképes értékpapírjainak, rövid lejáratú jegybanki és bankközi kihelyezéseinek állománya több mint 18-szorosa a nagy egyedi betétek együttes állományának. A Bank pénzeszközei, forgatási célú értékpapírjai, valamint a jegybanknál és más kereskedelmi bankoknál elhelyezett betétei 25%-át teszik ki a mérlegfőösszegnek.

VEZETŐI ELEMZÉS

AZ OTP BANK RT. KAMATLÁB-KOCKÁZATI KITETTSÉGE

A Bank a piaci kamatlábak kedvezőtlen irányú elmozdulásából származó, a nettó kamatbevétel, illetve a portfólió piaci értékének csökkenésében jelentkező potenciális veszteséget adott keretek között kívánja tartani. Ennek érdekében folyamatosan méri a kamatkockázati kitettséget, limit túllépés esetén tájékoztatja a vezetőséget. Az OTP Bank kamatkockázati kitettsége viszonylag alacsony, mivel a forint betétállomány, és az ügyfelek részére nyújtott hitelállomány nagy részének kamatlába nem fix és nem is pénzpiaci instrumentumhoz van kötve, hanem piaci viszonyoknak megfelelően a Bank árazza át a termékeit, így a technikai időt is beleszámítva ezek 3 hónapon belül átárazhatók.

2002-ben a banki és a kereskedési könyv forint átárazási mérlegének éven belüli gapje (az adott időkategóriába tartozó követelések az adott időkategóriába tartozó kötelezettségekkel csökkentett értéke) – csakúgy, mint 2001-ben – továbbra is rövid, azaz kötelezettségtöbbletet mutat. Ezt alapvetően az okozza, hogy az egy éven belül átárazható források állománya meghaladja az egy éven belül átárazható eszközöket. Kamatkockázati kitettség a derivatív ügyletek pozíciójának, az 5 éven át állandó kamatozású jelzáloghiteleknek, és a fix kamatozású értékpapír-portfóliónak (állami értékpapírok és OTP Jelzálogbank által kibocsátott jelzáloglevelek) köszönhető.

AZ OTP BANK RT. DEVIZAÁRFOLYAM-KOCKÁZATI KITETTSÉGE

A kedvezőtlen árfolyammozgásokból eredő potenciális veszteség elkerülése érdekében jogszabály által – a szavatoló tőke 30%-ában – korlátozott a teljes (bruttó) nyitott pozíció maximális szintje, ugyanakkor a Bank részletes devizaárfolyam-kockázatkezelési belső szabályzattal is rendelkezik, amit minden évben felülvizsgál. Az Eszköz-Forrás Bizottság a jogszabályi előírásnál szigorúbb – a szavatoló tőke 30%-ának 2 Mrd Ft-tal csökkentett értékével megegyező nagyságú – limitet határozott meg a teljes (bruttó) nyitott pozícióra, valamint további pozíciós (napvégi/overnight és napközbeni/intraday), stop-loss limitekkel is behatárolja a kitettséget. A devizanemenkénti pozíciós limitek is megállapításra kerültek.

A Bank mind a belföldi, mind a külföldi deviza adás-vételi spot és derivatív piacon részt vesz. Az OTP Bank Rt. bruttó devizapozíciójának átlagos nagysága az előző évi 6,9 Mrd Ft-hoz képest 13,2 Mrd Ft, a nettóé pedig az előző évi 2,5 Mrd Ft rövid pozícióhoz képest átlagosan 8,5 Mrd Ft hosszú pozíció volt.

OTP BANK RT. PIACI KOCKÁZATI KITETTSÉGÉNEK TŐKEKÖVETELMÉNYE

2001. II. negyedévéétől a 244/2000. sz. Kormányrendeletnek megfelelően a Bank naponta jelenti a Felügyeletnek a kereskedési könyvi pozíciók ún. standard módszer szerint meghatározott kamatkockázatának, partnerkockázatának, valamint a banki devizakockázat tőkekövetelményét. A tőkekövetelmény átlagos nagysága 2002-ben 1.501 millió Ft-tal haladta meg a 2001-es szintet, és elérte 2.662 millió Ft-ot, amelyből 1.705 millió Ft-nak megfelelő értéket a pozíciókockázat, 318 millió Ft értéket a partnerkockázat és 639 millió Ft értéket a devizakockázat igényelt. A tőkekövetelmény növekedése alapvetően a származtatott termékek pozíciók és nyitott devizapozíciók nagyságának tudható be.

A Bank minden nap meghatározza a belső modellel (VaR) is a tőkekövetelményt egy viszonylag egyszerű modell segítségével. A VaR modellel számolt átlagos (teljes) tőkekövetelmény 3.970 millió Ft volt 2002-ben.

AZ OTP CSOPORT PIACI KOCKÁZATI KITETTSÉGE

Piaci kockázatkezelés szempontjából az OTP csoporton belül az OTP Bank Rt.-n kívül az OTP Garancia Biztosító Rt., az OTP Jelzálogbank Rt., az OTP Lakástakarékpénztár Rt., a Merkantil Bank Rt., az OTP Banka Slovensko, a. s., valamint a HIF Ltd. kiemelkedő jelentőségű.

VEZETŐI ELEMZÉS

A Bankcsoport kamatkockázati kitettségét alapvetően az OTP Jelzálogbank Rt. és az OTP Bank Rt. pozíciója határozza meg. Csoportszinten is az éven belül átárazható források állománya meghaladja az éven belül átárazható eszközöket. Ez a pozíció a piaci kamatok csökkenését feltételezve előnyös lehet a Bankcsoport számára.

A 244/2000. sz. Kormányrendelet szerint a kereskedési könyvi pozíciók kamatkockázatának, partnerkockázatának, valamint a devizakockázat tőkekövetelményét konszolidálni kell az OTP Jelzálogbank Rt., az OTP Lakástakarékpénztár Rt., a Merkantil Bank Rt., valamint az OTP Banka Slovensko, a. s. esetében, azonban 2002-ben az OTP Bankon kívül mindenki felmentést kapott a kereskedési könyv vezetése alól. 2003-tól naponta a OTP Bank Rt. pozícióihoz a Merkantil Bank és az OTP Banka Slovensko devizapozícióinak tőkekövetelménye kerül konszolidálásra.

2003-ban a kockáztatott értéket is számoló számítógépes rendszer olyan irányú továbbfejlesztéséhez kezdett a Bank, amellyel naponta a piaci pozíciókat és azok kockáztatott értékét meg tudja határozni a felsorolt csoporttagok esetében.

PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK ÖSSZEFOGLALÓJA*

MÉRLEG

December 31-én	1998	1999	2000	2001	2002
	<i>(milliárd Ft-ban)</i>				
Pénzeszközök	350,1	557,4	482,4	372,6	347,0
Állampapírok	468,6	300,9	440,2	481,1	401,9
Bankközi kihelyezések**	246,8	277,7	233,9	329,9	263,3
Ügyfélkihelyezések	444,9	478,4	614,1	769,8	951,7
Lakossági	133,1	150,8	180,2	258,3	329,8
Vállalkozói	280,4	291,4	393,2	464,8	558,6
Önkormányzati	31,4	36,2	40,7	46,7	63,3
Immateriális javak és tárgyi eszközök	44,1	52,1	52,7	54,3	63,7
Egyéb	81,3	101,0	108,0	119,5	362,5
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	1.635,8	1.767,5	1.931,3	2.127,2	2.390,1
Bankközi források	42,8	42,2	44,4	25,1	28,2
Ügyfélbetétek	1.401,3	1.507,6	1.633,0	1.811,2	2.011,0
Lakossági	1.119,6	1.214,0	1.308,1	1.405,7	1.523,7
Vállalkozói	177,8	189,9	210,9	253,5	341,9
Önkormányzati	103,9	103,7	114,0	152,0	145,4
Kibocsátott értékpapírok	30,9	22,9	19,6	14,9	9,4
Céltartalékok	11,4	11,1	11,3	14,6	21,0
Egyéb	70,8	83,0	95,5	102,9	114,7
Saját tőke	78,6	100,7	127,5	158,5	205,8
FORRÁSOK ÖSSZESEN	1.635,8	1.767,5	1.931,3	2.127,2	2.390,1
Egy részvényre jutó nettó eszközérték (NAV)*** (Ft, összes részvényre vetítve)	280,6	359,5	455,4	566,1	735,2

EREDMÉNYKIMUTATÁS

December 31-én véget ért év	1998	1999	2000	2001	2002
	<i>(milliárd Ft-ban)</i>				
Nettó kamatbevétel	86,5	84,0	86,9	98,3	102,7
Nem kamat jellegű bevételek	21,1	30,3	39,0	42,8	64,4
Ebből: nettó díjak és jutalékok	20,7	24,0	32,0	40,0	56,8
Összes bevétel	107,5	114,3	125,8	141,1	167,2
Nem kamat jellegű ráfordítások	70,7	74,6	77,7	85,2	95,6
Üzleti eredmény	36,8	39,7	48,1	55,9	71,6
Céltartalékképzés és hitelezési veszteség	11,2	10,2	7,9	8,5	13,5
Adózás előtti eredmény	25,6	33,3	40,2	47,4	58,1
Adózás utáni eredmény	21,1	28,3	32,5	38,4	47,2
Egy részvényre jutó nyereség, hígítatlan (EPS) (Ft, összes részvényre vetítve)	80,23	107,13	124,13	145,77	178,98

FŐBB MUTATÓK

	1998	1999	2000	2001	2002
Hitel/betét arány %	32,4	31,7	38,6	42,5	47,3
Kiadás/bevétel arány %	65,8	65,3	61,7	60,4	57,2
Tőke megfelelési mutató %	13,33	15,23	15,45	14,11	13,43
ROAA %	1,37	1,67	1,76	1,89	2,09
ROAE %	30,1	31,6	28,5	26,9	25,9
Egy részvényre kifizetett osztalék Ft elsőbbbségi részvény****	160	180	200	–	–
törzsrészvény	160	180	200	275	–

* Nem konszolidált MSZSZ szerinti adatok

** Pénzügyi éven belüli és éven túli és MNB éven túli kihelyezéseket tartalmazza

*** 2002. március 11-től a korábban 1000 Ft-os névértékű részvény egyenként 10 darab 100 Ft-os névértékű törzsrészvényre került felosztásra, ezért a megelőző évek egy részvényre jutó adatait korrigáltan, összehasonlítható módon tartalmazza a táblázat

**** Az OTP Bank Rt. Közgyűlése 2001. április 25-i határozatában az elsőbbbségi részvényeket törzsrészvénné alakította át

A Z OTP BANK RT. MAGYAR ÉS NEMZETKÖZI SZÁMVITELI ELVEK ALAPJÁN KÉSZÍTETT EREDMÉNYKIMUTATÁSÁNAK KÜLÖNBBSÉGE A 2002. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVBEN

A Bank Magyar Számviteli Szabályoknak megfelelően kialakított, a nemzetközi standardokhoz közelítő szerkezetben elkészített eredménykimutatás (továbbiakban: MSZSZ) adózott eredménye a Nemzetközi Számviteli Irányelvek szerinti (továbbiakban: IAS) módosítások végrehajtásának hatására a következőképpen alakult:

	MSZSZ	IAS módosítások	(adatok millió Ft-ban) IAS
Adózás előtti eredmény	58.082	4.918	63.001
Adó (IAS-ben halasztott adó)	- 10.885	- 215	- 11.100
Adózott eredmény	47.197	4.703	51.901

Az IAS szerinti adózott eredmény 2002. évben összességében 4.703 millió forinttal több, mint az MSZSZ szerinti eredmény. Az IAS irányelveknek megfelelő, az eredményt érintő módosítások a következők:

ÁLTALÁNOS KOCKÁZATI CÉLTARTALÉK KÉPZÉSE; ÁRFOLYAMKOCKÁZATI ÉS ORSZÁGKOCKÁZATI CÉLTARTALÉK MEGSZÜNTETÉSE (FELSZABADÍTÁSA)

2002. évben – a kockázati tényezőkkel súlyozott (korrigált) mérlegfőösszeg értéke alapján – **3.324 millió forint összegű általános kockázati céltartalék képzésre** került sor az MSZSZ beszámolóban.

Az IAS beszámoló az ezen a jogcím alapján képzett céltartalékot nem értelmezi, ezért az MSZSZ-ben képzett céltartalékot visszafordítja, amely összességében **3.324 millió forint** eredménynövelő tételként jelenik meg az IAS beszámolóban.

A BEFEKTETÉSEK PRÉMIUMÁNAK ÉS DISZKONTJÁNAK AMORTIZÁCIÓJA

Az IAS a névérték felett, vagy névérték alatt vásárolt és lejáratig tartandó értékpapírok esetében a névérték és a beszerzési érték különbözeteként jelentkező árfolyameredményt a megszerzés időpontjától az értékpapír lejáratáig terjedő időszak alatt lineáris módon amortizálja, és az amortizáció összegét az eredmény terhére, illetve javára számolja el.

Az MSZSZ-ben is hasonló szabályok érvényesek.

Az IAS-ben végrehajtott módosítások a következők:

– előző évi IAS-elhatárolás visszavezetése:	+ 3 MFt
– MSZSZ szerinti elhatárolás visszavezetése 2002. december 31-én:	+ 797 MFt
– IAS szerinti elhatárolás 2002. december 31-én:	- 845 MFt
– Összesen:	- 45 MFt

Az előző évi IAS elhatárolást visszavezetjük és ezt követően elvégezzük az aktuális értékpapír állományra az új elhatárolás kalkulációt, amelynek menete a következő, tekintettel arra, hogy a magyar beszámolóból indulunk ki:

1. először az MSZSZ szerinti elhatárolást visszavezetjük, majd
2. meghatározzuk az új IAS elhatárolás összegét.

VEZETŐI ELEMZÉS

2002. évben sem jelentős az MSZSZ és IAS adatok közötti különbség, amelynek az az oka, hogy az IAS-ben az értékesíthető állományba sorolt nem amortizálható értékpapírok döntő hányadát névértéken szerezte be a Bank.

A fenti tételek miatt az IAS-eredmény **45 millió forinttal** csökkent.

FÜGGŐ/JÖVŐBENI KÖTELEZETTSÉG MIATTI CÉLTARTALÉK FELSZABADÍTÁSA

A Bank üzleti tevékenysége keretében értékesítésre épített lakóingatlanokat finanszírozott és építtetett, amelynek során 10 éves garanciát kellett vállalnia az esetleges kivitelezési hibákért. A Bank lakásszavatossági kötelezettsége 2007-ig áll fenn.

A korábbi években az IAS-ben 1.500 millió forint összegben céltartalék képzés történt a lakásszavatossági igényekből eredő esetleges jövőbeni veszteségekre. 1999. évben a korábbi években képzett céltartalékból 700 millió forint, 2000. évben 350 millió forint, 2001. évben 153 millió forint, 2002. évben 69 millió forint felszabadítására került sor. Ez utóbbi összeg megegyezik a Bank által fizetett ráfordítással.

PÉNZÜGYI LÍZING ELSZÁMOLÁSA

A Bank 1995. évtől számítástechnikai eszközöket, illetve egyéb berendezéseket vett bérbe, amelyek után bérleti díjat fizet. Az MSZSZ szerinti beszámolóhoz képest az IAS az ügyletet pénzügyi lízingsként mutatja ki, és a tárgyi eszközök között szerepelteti. Ennek egy részét az AXIAL-tól bérelt eszközök jelentik, másrészt az ATM gépek lízingje.

Az IAS az MSZSZ szerint elszámolt tételeket kivezeti és a nemzetközi előírások szerint veszi fel a beszámolóba.

A fenti tételek együttes hatásaként a lízing-ügylet különböző elszámolása összességében **486 millió forinttal** csökkentette az IAS eredményt:

Ebből az összegből mintegy **207 millió forint** a 2002. I. negyedévében felmondott szerződések miatt keletkezett. A pénzügyi lízing teljes futamideje alatt elszámolt amortizáció megközelítőleg megegyezik az MSZSZ-ben elszámolt bérleti díj és a hitelek után elszámolt kamat és jutalékok összegével. A szerződések felmondásának hatására – bérleti díj fizetési kötelezettség és az amortizáció elszámolás közötti ütemkülönbség miatt jelentkező – a hátralévő időszakra jutó és eddig még el nem számolt eredménycsökkentő tétel realizálódott már az I. negyedéves IAS eredményben.

2002. I. negyedévében tárgyi eszközöket és immateriális javakat értékesített a Bank az AXIAL Kft. számára, amelyeket 2002. április 1-jétől visszabérel. A bérlet időtartama 60 hónap. Az értékesítés során **205 millió forint** nyereséget realizált a Bank az MSZSZ beszámolóban. Ezt az összeget az IAS – tekintve, hogy ezt a konstrukciót is pénzügyi lízingsként kezeli – elhatárolja a visszabérlés futamidejére, 60 hónapra.

AZ IAS 39 NEMZETKÖZI STANDARD SZERINT A PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK ÉRTÉKELÉSE

2001. január 1-jétől a pénzügyi instrumentumok értékelésére vonatkozó – a Bank által is alkalmazott – IAS 39 nemzetközi standard új értékelési elveket fogalmazott meg, amely eltér az MSZSZ szerinti elszámolástól.

Bankunknál ez az értékpapírok és a mérlegen kívüli pénzügyi instrumentumok esetében eredményezett értékmódosulást.

Az értékpapíroknál új kategória kialakítására és a mérlegben önálló tételként való bemutatására került sor. Ez a kategória a „Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok” elnevezést kapta.

KERESKEDÉSI CÉLÚ ÉS ÉRTÉKESÍTHETŐ ÉRTÉKPAPÍROK, VALAMINT A RÉSZESEDÉSEK PIACI ÉRTÉKÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA

A kereskedési célú és értékesíthető értékpapírokat, valamint az értékesíthető pénzügyi eszközök közé sorolt részesedéseket piaci értéken kell bemutatni a mérlegben.

A 2002. december 31-ére vonatkozó piaci értékelésből adódóan a tárgyidőszaki – 2002. évi – **eredmény 2,949 millió forinttal növekedett**. Ebből a növekedésből 2.928 millió forintot az OTP Jelzálogbank által kibocsátott jelzáloglevelek piaci értéke magyaráz.

ELTÉRÉS A MÉRLEGEN KÍVÜLI PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK ELSZÁMOLÁSÁBAN

Mivel az IAS 39 piaci értékelést végez a mérlegen kívüli pénzügyi instrumentumok esetében, ezért az alábbi, az MSZSZ beszámolóban érvényesített tételeket:

- a nem fedezeti határidős ügyletekre képzett céltartalékot,
- a swap ügyletek spot lábának átértékelési eredményének elhatárolását,
- a swap ügyletekkel kapcsolatosan elhatárolt kamatbevételeket és kamatráfordításokat

az IAS beszámolóban meg kell szüntetni, majd ezt követően a piaci értékelés eredményét figyelembe kell venni.

Az IAS-ben végzett módosítások a következők:

– előző évi IAS elhatárolás visszavezetése:	– 318 MFt
– a nem fedezeti határidős ügyletekre az MSZSZ-ben kimutatott céltartalék állomány megszüntetése	1.459 MFt
– swap ügyletek spot lábán elszámolt átértékelési veszteség elhatárolásának visszavezetése	– 6.506 MFt
– swap ügyletek elhatárolt kamatbevételeinek és ráfordításának visszavezetése	– 1.497 MFt
– Összesen	– 6.862 MFt

A határidős, swap ügyletek, valamint derivatív jellegű opciók kereskedési célú eszköznek, illetve kötelezettségnek minősülnek, ezért fordulónapi piaci értéken kell a mérlegben kimutatni. Az átértékelésből jelentkező eredményhatás: **+ 5.610 millió forint**.

A mérlegen kívüli pénzügyi instrumentumokat érintő módosítások (–6.862 MFt + 5.610 MFt = –1.252 MFt) együttesen **1.252 millió forinttal csökkentették** az IAS eredményt.

Az IAS 39. miatti módosítások összes eredményt növelő hatása 1.697 millió forint .

VISSZAVÁSÁROLT SAJÁT RÉSZVÉNY ÁRFOLYAMEREDMÉNYE ÉS AZ ELSŐBBSÉGI RÉSZVÉNYEK TÖRZSRÉSZVÉNNYÉ ALAKÍTÁSOKOR FIZETETT CSEREÉRTÉK-KÜLÖNBÖZET

A visszavásárolt saját részvények eladásából származó **1.576 millió forint** árfolyamveszteség, valamint a részvények átalkítása miatt a Banknak fizetett **474 millió forint** csereérték különbözet az MSZSZ-ben az éves eredményben került elszámolásra, összességében az eredményt csökkentette. Az IAS közvetlenül a tartalékok között számolja el ezeket a tételeket, ezért az emiatt szükséges módosítás **1.102 millió forinttal** növeli az IAS eredményt.

NEGATÍV ÜZLETI/CÉGÉRTÉK

Az MSZSZ előírások értelmében cégvásárláskor, bizonyos feltételek együttes fennállása esetén ún. negatív üzleti vagy cégértéket kell kimutatni a céget megvásárló társaság mérlegében. A feltételek a következők:

- a megvásárolt céget nem jegyzik a tőzsdén,
- a vásárlással a vevő az adott társaságban közvetlen irányítást biztosító befolyást szerez és
- a vevő által fizetett ellenérték lényegesen kevesebb, mint az ezen befektetésre jutó saját tőke értéke.

A negatív üzleti vagy cégérték a vevő által fizetett ellenérték és a befektetésre jutó saját tőke közötti különbözet.

Az MSZSZ-ben további kapcsolódó előírás, hogy a negatív üzleti vagy cégértéket legalább 5 évre (60 hónapra) kell az eredmény javára elszámolni.

Az OTP Bank Rt. által 2002. április 4-én megvásárolt Investicna a Rozvojova Banka (IRB, amelynek neve 2002. augusztus 1-jétől OTP Banka Slovensko a.s.-re (OBS) változott) miatt került sor a negatív üzleti vagy cégérték elszámolására az éves MSZSZ beszámolóban a következők szerint:

- a negatív üzleti vagy cégérték 2002. december 31-én aktualizált teljes összege: **3.815 millió forint**, amelyből
- az éves eredmény javára **572 millió forint** számoltunk el (a teljes összegnek 9/60-ad része, vagyis a vásárlástól 2002. december 31-éig eltelt 9 hónapra jutó arányos értéke).

Az IAS negatív üzleti/cégértékekkel kapcsolatos előírásai némiképpen különböznek az MSZSZ előírásoktól. A részesedések értékelésére a következő lehetőségek vannak az IAS-ben:

- beszerzési értéken, vagy
- equity értéken, vagy
- IAS 39 szerinti értéken lehet a beszámolóban szerepeltetni azokat.

Mivel a Bank a részesedéseit eddig beszerzési értéken mutatta ki az IAS szerinti egyedi beszámolójában, ezért a következetesség elve szerint indokolt, hogy az IRB is beszerzési értéken szerepeljen. Ebből az következik, hogy a Bank egyedi IAS beszámolójában nem kell a negatív üzleti/cégértéket figyelembe venni.

Az emiatt szükséges IAS módosítás az eredményt 572 millió forinttal csökkenti.

KÜLFÖLDI PÉNZNEMBEN NYILVÁNTARTOTT RÉSZESEDÉSEK BEKERÜLÉSI ÉRTÉKRE TÖRTÉNŐ KORRIGÁLÁSA

Az MSZSZ szerint a külföldi pénznemben nyilvántartott részesedéseket minden hónap utolsó napján át kell értékelni hó végi MNB árfolyamra. A részesedések között szereplő külföldi befektetések (HIF Ltd., TVM S.A, OBS) átértékelése miatt 2002. évben 281 millió forint veszteséget realizált a Bank.

Az IAS szerint ezeket a külföldi pénznemben nyilvántartott részesedéseket az eredeti bekerülési értéken, a tranzakció napján érvényes árfolyamon kell értékelni. Az IAS eredményt módosítani kell az MSZSZ szerint elszámolt átértékelési különbözettel, ez 281 millió forinttal növeli az IAS eredményt.

SZÁLLÍTÁSOS REPO MIATTI MÓDOSÍTÁS (IAS 39)

A szállításos repo ügyleteket eltérően kezeli az IAS és az MSZSZ. Mellékelten csatoljuk a kapcsolódó MSZSZ jogszabályt, valamint az IAS 39-hez kapcsolódóan az IAS Bizottság által adott „állásfoglalást”, illetve a két szabály közötti eltérést ismertető összefoglalást.

A repoügyletek elszámolási szabályainak következtében az IAS eredmény összességében 41 millió forinttal csökkent, amelyből 70 millió forintos csökkenés jelentkezik a kamateredményben és 111 millió forintos növekedés jelentkezik az árfolyameredményben.

KÖZVETLENÜL A TARTALÉKOK TERHÉRE ELSZÁMOLT TÉTELEK – ÖNREVÍZIÓ

Az MSZSZ szerint az önrevíziós tétel az eredménytartalékkal szemben kerül elszámolásra. Az IAS a Bank által végrehajtott önrevíziót nem tekinti jelentős hibának, ezért a tárgyévi eredmény terhére számolja el. Az emiatt szükséges IAS módosítás az eredményt 411 millió forinttal csökkenti

HALASZTOTT ADÓ

A MSZSZ nem, az IAS elismeri, és alkalmazza a halasztott adózás elméletét, amely a társasági adót ugyanúgy kezeli, mint bármely más költségelemet, ezért erre is alkalmazza az időbeli elhatárolás és az összemérés elvét.

A Bank esetében a halasztott adó olyan, az IAS szerint alkalmazott eredményt módosító tételleket érint, amelyek nagy valószínűséggel a jövőben magyar számlákon is realizálódnak, azaz vagy költségként, vagy az eredmény javára elszámolandók lesznek. Elszámolásuk hatására az adófizetési kötelezettség is mindkét irányban változhat.

Halasztott adó elszámolására az IAS beszámolókbán 1994. évtől kerül sor. 2002. évben a halasztott adó számításánál figyelembeveendő eredménymódosító tételek miatt a halasztott adó (18%-os társasági adókulccsal számítva) 215 millió forint, amely az eredményt csökkentő tétel.

**Z OTP BANK Rt. MAGYAR ÉS NEMZETKÖZI
SZÁMVITELI ELVEK ALAPJÁN KÉSZÍTETT KONSZOLIDÁLT
EREDMÉNYKIMUTATÁSÁNAK KÜLÖNBSÉGE
A 2002. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVBEN**

A konszolidált adózás előtti eredmény levezetése

	MSZSZ	IFRS (IAS)	(millió Ft-ban) Változás
OTP Bank Rt.	58.083	63.001	4.918
Merkantil csoport	3.086	3.327	241
HIF Ltd.	236	238	2
OTP-Garancia Biztosító Rt.	1.602	2.186	584
Concordia Info Rt.	8	8	0
OTP Ingatlan Rt.	1.076	1.076	0
OTP Értékpapír Rt.	- 65	- 65	0
OTP Faktoring Rt. Vagyonkezelő Kft.	177	177	0
OTP Faktoring Rt.	880	880	0
OTP LTP Rt.	1.604	1.627	23
Bank Center No I. Kft.	639	639	0
Inga Kft-k.	134	134	0
OTP Pénztárszolgáltató Kft.	19	19	0
OTP Jelzálogbank Rt.	651	651	0
OTP Alapkezelő Rt.	3.501	3.501	0
OTP Banka Slovensko, a.s.	- 3.505	- 1.330	2.175
I. Összevont adózás előtti eredmény	68.126	76.069	7.943
<i>Változás a Bankhoz viszonyítva</i>	<i>13.548</i>	<i>14.398</i>	<i>-</i>
Equity módszer	239	160	- 79
Tőkekonszolidáció	1.113	699	- 414
Egymás közötti kapcsolatok kiszűrése	- 1.303	- 1.303	0
II. Összes konszolidációs hatás	49	- 444	- 493
III. Egyéb eltérések hatása (IAS 39)	-	- 2.497	- 2.497
Konszolidált adózás előtti eredmény	68.175	73.128	4.953
<i>Változás a Bankhoz viszonyítva</i>	<i>10.092</i>	<i>10.127</i>	<i>35</i>

A 2002. december 31-i magyar és nemzetközi szabályok szerint készített konszolidált beszámoló összevont kimutatásának során kimutatott különbségek egy részét az OTP Bank Rt. adatainak növekedése adja, ehhez további tényezőként járulnak hozzá a leányvállalatok egyedi adatai, a leányvállalati pénzügyi instrumentumok értékelésének (IAS 39), illetve a konszolidációs lépéseknek a hatása.

I. A BESZÁMOLÓK ÖSSZEVONÁSÁKOR JELENTKEZŐ ELTÉRÉSEK¹:

Merkantil-Csoport

Alapvető eltérés a magyar, illetve a nemzetközi elvek szerint készített beszámolók között, hogy az IFRS (IAS) beszámolóban a Merkantil-csoport 1997. év előtt kötött operatív lízing ügyleteit pénzügyi lízingként kell kezelni – és a követelések között szerepeltetni –, így az ilyen típusú tranzakciók átalakítása 2002. évben 229 millió Ft eredményt javító tételként módosítja az adózás előtti eredményt.

Merkantil Csoport és az OTP Lakástakarékpénztár Rt.

Az MSZSZ szerint készített beszámolóban a kormányrendelet alapján kiszámított általános kockázati céltartalékot az IFRS (IAS) nem értelmezi. Az IFRS (IAS) beszámolóban a céltartalék felszabadítása eredményt 35 millió forinttal növelő tétel

Merkantil Csoport	+ 12 millió Ft
OTP Lakástakarékpénztár Rt.	+ 23 millió Ft

HIF Ltd. és OTP Banka Slovensko, a. s.

A nemzetközi konszolidált beszámolóban a HIF Ltd. és az OTP Banka Slovensko, a. s. (OBS) eredménykimutatásainak devizáról forintra történő átszámítás során az árfolyamváltozásból adódó különbözetet a saját tőkében kell elszámolni, míg a magyar szabályok szerint az átszámítás során keletkező átértékelési különbözetet az egyéb bevételben (ráfordításban) kell kimutatni. A fentiek 62 millió forinttal csökkentik az IAS adózás előtti eredményt

HIF Ltd.	+ 2 millió Ft
OTP Banka Slovensko, a.s.	– 64 millió Ft

OTP Banka Slovensko, a. s.

Az IFRS (IAS) szerint a beszámolók összevonásakor az OBS megvásárlása előtt keletkezett teljes veszteséget kiemeljük és a tartalékokkal szemben kivezetjük. A kivezetés az eredményt 2.348 millió Ft-tal növeli. Az MSZSZ beszámolóban az OBS megvásárlása előtti 1.866 millió Ft veszteség az összevonáskor benne maradt az egyedi beszámolóban, az a tőkekonszolidáció során kerül kivezetésre.

Az MSZSZ szerint készített beszámolóban a kormányrendelet alapján kiszámított általános kockázati céltartalékot az IFRS (IAS) nem értelmezi. Az MSZSZ szerinti beszámolóban túlképzés történt, mert 2002. márciusban magasabb volt a korrigált mérlegfőösszeg, mint 2002. decemberben. A túlképzés miatti felszabadítás az MSZSZ-ben 103 millió Ft. Ez 103 millió forinttal csökkenti az IAS eredményt.

Az OBS megvásárlása előtt nem készített IFRS (IAS) szerinti egyedi beszámolót, csak IFRS (IAS) szerinti konszolidált beszámolót. Ezért most az előzőleg konszolidációba bevont befektetései által megtermelt eredményt az egyedi IFRS (IAS) szerinti beszámolóban kivezeti, amely 149 millió Ft-tal rontja az eredményt. Az IAS 39 miatti átértékelés hatása +16 millió Ft. IFRS (IAS) beszámolóban a kötvények forgalmazása után kapott bevételek 97 millió Ft. Egyéb tartalékokkal kapcsolatos módosító lépések hatása összességében 28 millió Ft-os eredményt javító tétel.

A fentiek 2.237 millió forinttal növelik az IAS eredményt

¹ A Banki eltéréseket a jelentés egy megelőző fejezetében elemezzük

OTP-Garancia Biztosító Rt.

Az adózás előtti eredményben a magyar adatokhoz képest növelő tényezőként szerepel az IFRS (IAS) beszámolóban az aktivált átszervezés értékéhez kapcsolódó amortizációs költségek tárgyévi összegének stornírozása (+70 millió Ft). A korábbi években aktivált átszervezés értéke az előző évek IFRS (IAS) beszámolóiban eredményt rontó tételként volt elszámolva, így az amortizációs költségek most eredményt javító tételként stornírozásra kerülnek.

Az előző években az IFRS (IAS) beszámolóban a Biztosítónál a kötelező gépjármű biztosítás miatti viszontbiztosításból (stop-loss ügyletek) származó követelés leírásra került, mivel a kárkifizetések továbbterheléséből származó bevételeket (kármegettérülés) nem ismerte el. A követelések tárgyévi csökkenése miatt korrigálni kellett az IFRS (IAS) beszámolóban a követelés leírást 214 millió Ft eredményt javító tétellel.

Korábbi években az IFRS (IAS) beszámolóban pótlólag képzett biztosítástechnikai tartalék tárgyévi felszabadítása eredményt növelő tétel (+300 millió Ft).

A fentiek 584 millió forinttal növelik az IAS eredményt.

II. KONSZOLIDÁCIÓS HATÁSOK KÖZÖTTI ELTÉRÉSEK:**Equity módszer hatása**

Alapvető eltérés a két beszámoló equity módszerénél, hogy a magyar beszámolóban a törvény és a Bank konszolidációs számviteli politikája előírja, mely vállalkozásokat kell így konszolidálni (teljeskörű konszolidáció alól mentesített leányvállalatokat és a jelentős – a tulajdoni hányad alapján a jegyzett tőkéből legalább 50 millió forint névértéket elérő –, legalább 10%-os tulajdoni hányadot képviselő társult vállalkozásokat; összesen 20 társaság).

A nemzetközi beszámolóban egyedi elbírálás alapján csak néhány eredményesség szempontjából jelentősebb, 50%-os tulajdoni hányadot el nem érő befektetést kell equity módszerrel bevonni.

A magyar szabályok szerint készített beszámolóban figyelembe vett társaságok 2002. évben összességében nagyobb nyereséggel gazdálkodtak, mint az IFRS (IAS) beszámolóba equity módszerrel bevont Nagybani Piac Rt. (28 millió Ft) és GIRO Elszámolásforgalmi Központ Rt. (132 millió Ft). Ezen eltérés miatt van az anyavállalat tulajdoni hányadára jutó saját tőke változásként elszámolt eredményhatásokban különbség a két beszámolóban.

A fentiek 79 millió forinttal csökkentik az IAS eredményt.

Tőkekonzolidáció hatása

A két beszámolóban a tőkekonzolidációs hatások eltérésének egyik oka az aktív tőkekonzolidációs különbségek amortizációs költségeinek eltérő elszámolása.

Az Inga Kft-k miatti aktív tőkekonzolidációs különbözetet (a beszerzési érték és a beszerzés kori saját tőkéjük különbsége) az MSZSZ szerinti beszámolóban időarányosan, öt év alatt kell amortizálni, míg az IFRS (IAS) beszámolóban a keletkezett különbözet teljes összege 1998-ban került leírásra. Ezért a magyar beszámolóban a 15 millió Ft időarányos amortizációs költség rontja az eredményt, míg a nemzetközi beszámolóban nincs 1998. évet követően eredményt rontó hatás.

VEZETŐI ELEMZÉS

Az MSZSZ szerinti konszolidált beszámolóban az OTP könyveiben elszámolt badwill miatti árbevétel kiszűrése (–572 millió Ft) eredményt rontó hatású. Ezzel szemben az IFRS (IAS) szerinti konszolidált beszámolóban megállapított badwill értékéből a felmerülő költségek ellentételezésére bevételként elszámolt összeg eredményt javító hatású (+892 millió Ft). A kettő közötti eltérés IFRS (IAS) beszámolóban +1.464 millió Ft.

A tőkekonszolidáció során kivezetésre kerül a befektetés értéke, a befektetés saját tőkéjével szemben. Az MSZSZ szerinti beszámolóban a tőkekonszolidáció során kerül kivezetésre az OBS megvásárlása előtt keletkezett vesztesége (+1.866 millió Ft) a saját vagyonnal szemben, míg ez az IFRS (IAS) szerinti beszámolóban már a beszámolók összevonásakor figyelembevételre került. Ezért az IFRS (IAS) tőkekonszolidációban mutatkozó eltérés –1.866 millió Ft.

Az MSZSZ szerinti beszámolóban a megvásárlását követő időszakban megtermelt külső tulajdonost illető veszteségének kiszűrése +70 millió Ft-tal, míg az IFRS (IAS) szerinti beszámolóban +55 millió Ft-tal javítja az eredményt. A kettő közötti eltérés IFRS (IAS) beszámolóban –15 millió Ft.

Egyéb eltérés 12 millió forinttal csökkenti az IAS eredményt.

Összes tőkekonszolidációs eltérés 414 millió forinttal csökkenti az IAS eredményt.

Egymás közötti kapcsolatok kiszűrésének hatása

Az MSZSZ illetve az IFRS (IAS) szerint készített beszámoló során figyelembe vett konszolidációs lépésekben eltérés nem volt.

III. EGYÉB ELTÉRÉSEK – IAS 39 SZERINTI ÁTÉRTÉKELÉS – HATÁSA:

A kereskedési célú és értékesíthető értékpapírokat, valamint az értékesíthető pénzügyi eszköznek számító részesedéseket piaci értéken kell bemutatni az IFRS (IAS) szerinti mérlegben.

A 2002. december 31-re vonatkozó tárgyévi piaci értékelés OTP Jelzálogbank Rt-nél, OTP Lakástakarékpénztár Rt-nél, az OTP-Garancia Biztosító Rt-nél és az OTP Alapkezelő Rt-nél együttesen 431 millió forinttal növelik az IAS adózás előtti eredményt.

Az OTP Jelzálogbank Rt. által kibocsátott és a Bank könyveiben kimutatott jelzáloglevél állomány piaci értékelése az egyedi IFRS (IAS) beszámolóban 2.940 millió Ft-tal növelte az eredményt. Az egymás közötti kapcsolatok kiszűrésével a felértékelés is stornózásra került a konszolidált beszámolóban. Ez 2.928 millió forinttal csökkenti az IAS adózás előtti eredményt.